

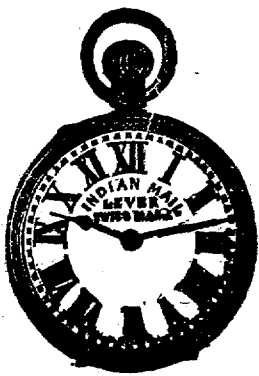
308913 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 12 వ తేది గురువారము } No. 87
సంపుటము. ౪. } సింకళనామ సంవత్సరామాస బహుళ అష్టమి ౮. } సంచిక ౮౭

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ కలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3-0-0 పోస్టేజి 0-4-0.

(586)

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుడూము లేనిది వెల రు 2-8-0

చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టుబాక్సు నెం 167 మదరాసు.

అనిలైన్ చాయలు - బర్మీ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెక్ జో - ఫర్ పరైవ్ (బెర్లిన్)

కాంగోరెడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి ఔన్సులు 8 కలది.

పర్ పరైవ్ 4 (B.N.) కీ సెవాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్సులు 20 కలది.

దొరుకు వైనిలొసము:—

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791

నెం 248, 249 ఎన్ ప్ల నేడ్, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అందు కో,

[723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.

కాశీలోనుండు అనేక చిత్రమయిన మంచి

వస్తువులు మీరు బహుచవుకగ సస్థయి చేతురు.

ఒకసారి అర్జును యిచ్చిచూచినచో తమకే

తెలియగలదు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్యును.

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార

దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసన గలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

దీనిని విదేశములలో

కూడ వాడుచున్నారు.

లక్షల కొలది సీసాలు విక్రయము.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతనికి భృత రక్తములన జనించు బాధ్యులకు కీరీటుకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గగడమాలలను
త్రొడుక, ప్రాతకాపులను అన్ని విధములన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

జనాపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. కీరీరమునందలి పొదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. కీరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డీలలో అమృతమును.

ప్రొప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No 2. BOMBAY.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL.
SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to pre-serve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured by Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) Patented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the West and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not posses this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested of

freedomscriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the -

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కొపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక
ములు - బొమ్మలకాడ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె
కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అందు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ

గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.

చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0

మనోజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాల

3-24 పాటర్నురోడ్డు, మహాబుల్ గడ్డు.

ఆంధ్రులుచే ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగ
చేయబడును. 820

వైవాచిక దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

తేలుమందు వెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధగలదు.

కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధ మాయమగును.

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

బాధ నరముల వెంట వెద్దనము

దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును

కుట్టినచోటను బండ పొరుగులు

చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము

నశేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల

ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫోరొడ్డు, బొంబాయి,
} 7, రంబు సెట్టి పిల్లి, మద్రాసు.

చెరుకు పంట.

***

I

ఎట్టచెరుకులను నల్లభూములను చెరుకుతోట చేయుటకు ప్రశస్తము లయినవి. గోదావరిభూములన్నియు నైన చెప్పినవాటిలో నీరుపోవుటకు నీలలేనివల్లపు నేలలున్ను చెరుకుతోట చేయుటకు పనికిరావు. చెరుకుతోటకు నీరుపెట్టవలెను. వర్షములు కురియు కాలముననున్న నీరుతోటలో నిలువకుండ పోవుటకు తగిన భూమిమాచి చెరుకుతోట చేయుదురు. ఒక సారి చెరుకుతోట చేసిన భూమిలో భూమి గురువలె కాని రయితులు మూడు సంవత్సరములకు యూడిచి గాలిగవ సంవత్సరము లో తిరిగి చెరుకుతోట చేయుదురు. భూమికి గమవు యివ్వ కుండా తగును చెరుకుతోట చేయుటవల్ల ఒకానొకప్పుడు తెగులు తిరిగి చెరుకుతోటలు వచ్చిపోవుచున్నవి. ఎందు చేతననగా, చెరుకు నుమాగు ఒక సంవత్సరము చురు భూమి గ్రూడ నుండే వ్యవసాయము గనుక భూమియొక్క సత్తవ లాగుకొని నిస్సామ్యముగ చేయును. గనుక నొక దశాను చెరుకుతోట చేసిన సంవత్సరము లగాయితు తిరిగి చేయబోవు సంవత్సరము వరకు నీరువృత్తకాలము 1, లేక 2 సంవత్సరములుగాని అంతకు పయిగానాని విధము ముందవలెను. ఈవృత్త కాలములో వరి యూర్జునుండవలెను. ఎక్రచెరుకునెలలో చేసినచెరుకు నల్ల నెలలో చేసిన చెరుకుకంటె నెక్కువ రంగు గాను ఒక కలిగిన్ని యుండును. చెల్లును దిగుబడి యెక్కువ వచ్చును. అందువల్ల రయితుకు మామూలు ధరకంటె ఎక్కువ వచ్చును. వేసవి కాలములో నీటిలేమి వచ్చినప్పుడు నల్ల నెలలో చేసిన చెరుకు మొక్క యెక్రచెరుకు నెలలో చేసిన వాటి కంటె యెండచెల్లుకు అగిచావకుండ నిలిచియుండును. తరుచు గా చెరుకుతోట చేస్తాయన్న భూములలో వరియూడుచు కాలములో వెంపలి కొట్ట మొదలయిన పచ్చి ఆకులు, వమ్మ చేయునపుడు త్రొక్కి పరియూర్జినయెడల పచ్చి కొట్ట కుళ్ళి భూమికి సత్తవచేయును. గనుక రయితులు పయిన చెప్పిన ప్రకారము చేసినయెడల చాల లాభకరము.

తోట చేయుటకు భూమి తయారు చేయుట.

గోదావరి జిల్లాలోనుండు చెల్లెలాలాకాలు గాక పోల్కాడు గ్రామములలోనున్న కాకినాడ తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములలోనున్న రయితులు నవంబరు నెలాఖరునగాని, డిసెంబరు నెల మొదటగాని వరిచేసే కోసిన తరువాత భూమి దుక్కి పదునుకు రాగానే అరకలు కట్టి యెనిమిదిచాళ్లు అనగా నాలుగయిదు మారులు చున్నుదురు. ఇట్లు చున్నడములో చెల్లు ఆరుటకున్న దుక్కి బాగుపడుటకున్న 4 రోజులకు ఒకచాలుచొప్పున నాలుగయిదు మారులున్న (8 చాళ్లున్న) సమాదమి ఒకనెల రోజులలో చున్నుదురు. ఏలాగునయినను నదరుదుక్కి జనవరు నెలాఖరు వరకుగాని లేక ఫిబ్రవరి మొదటివరకు లోపునగాని తయారు చేయుదురు. కొద్దిమంది రయితులు సవరు దుక్కిగున్నే చువ్వకాలములో వెంటిపోయడముగాని లేక పశువులపండ్ల, మేకల పండ్లగాని కట్టిచి చున్నుదురు. ఈవృత్తి చెరుకుతోట చేయు రయితులందరు చేసిన యెడల చాలలాభకరము. మరి కొందరు రయితులు వరి కోసిన తరువాత భూమి దుక్కి పదునుకు రాగానే అనగా విత్తనములు మొలచు పదునుగా నున్నప్పుడు ఒకమాడుగాని రెండుమాడుగాని భూమి, గుల్ల గానుండుటకుబట్టి దున్న జనవ విత్తనములు చల్ల యాక్షణములోనే తిరిగి మరియొక యిన మారు తోలుదురు. అందువల్ల చల్లబడిన జనవవిత్తనములు భూమిలో కప్పబడును. ఇట్లు జనవవిత్తనములు చల్లిన తరువాత చే ను నెరిగి మొక్క రెండు ఆడుగులు లగాయతు అయిదు ఆడుగుల లోతువరకు యెత్తుగా నున్నప్పుడు నీటి స్వచ్ఛబాలును బట్టి పశువులనుతోలి వేసి, మరియొక యినమాడుగాని పీలు ఆ యినయెడల రెండు యినమాడులుగానిదన్ని చెరుకుతోట చేయుదురు. జనవ మొక్కలు చున్నులో కలిసి క్రమ క్రమము గ కుళ్ళ భూమికి సత్తవచేసి చెరుకు మొక్కకు చాల బలము చేయును. గనుక చెరుకుతోట చేయు రయితులందరు జనవచే ను చల్ల సొంక్కి యెగుగనిచ్చి చెరుకుతోట చేయడము చాల లాభకరమయిన పద్ధతి. చామర్లకోటలో నున్న గవర్న మెంటువారి చెరుకుతోటలో చెరుకునాటిక తరువాత గొప్పత్రవ్య లో జనవ విత్తనములు చల్లగామొలచి మూడు నాలుగు ఆడుగులయెత్తు మొక్కలు కాగనే కాలవలు త్రవ్వటకు నుండు గా సవరుమొక్కల నూడడిసి చెరుకుమొక్కల మొదటచేసి కాలవలత్రవ్వన వున్న తోకప్పుదురు. సవరు మొక్కకు బల

ముచేసి చెరుకుతోట వాగుగ నయినది. కాబట్టి జనవవిత్తనము లు చెరుకుతోటచేసిన తరువాత చల్లినను చెరుకుమొక్కకు చాల బలమే గనుక సాధారణముగ చెరుకుతోట చేసిన తరువాత గొప్పత్రవ్యలో కొంతమంది రయితులు గోగు విత్తనములకు బదులుగా జనవ విత్తనములు చల్లిన యెడల చెరుకుతోటవల్ల విశేషలాభమును పొందగలరు.

చెల్లెల తాలూకాలో వరిచేసే కోసిన తరువాత చెరుకుతోట చేయు భూమి దున్నుటకు బదులుగా చెల్లు విరిచి చెల్ల యూరిన తరువాత ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో భూమికి నీరుపెట్టి తడిపి నీరుతీసివేసి చెరుకువిత్తనము చేయుదురు. చెల్లు విరవడవరకు గురవములతో భూమిని చెల్లులుగా వెళ్ళగించి ప్రతిచెల్లు తిరుగడిసి పయిభాగము క్రిందుగను క్రిందు విడుగు ను చేయుట చెల్లులందుటకు యకరమునకు రు 10 లు చొప్పున ఖర్చుగును. దుక్కి నున్నటువ భూమియొక్క స్థితినిబట్టి రు 5 లు లగాయతు రు 8 లు వరకు ఖర్చుగును. అయినప్పటికి, చున్ను చెరుకుతోట చేయు రయితులు తమయొక్క స్వంతమ నువ్యులకున్న, పశువులకున్న పనిలేని రోజులలో సోమరిగ నుండనివ్వకుండ నప్పుడప్పుడు దున్నించు చుండుటచేత ఖర్చు తగ్గునుగాని చెల్లువిరిచునంతి శ్రేష్ఠముగ నుండదు. ఏలననగ, చున్నుభూమిలో దన్నగడ్డి గరిక, తుంగ మొదలయిన వేరు లోసుగనుండు గడ్డిజాతులయొక్క వేళ్లు, దుంపమొదలయిన వి భూమిలో లోతుగనుండుటచేత చావక తిరిగి మొలచుచు న్నుండు గొప్ప, కలుపుతీతల నిమిత్తము మామూలుకంటె నెక్కువసామ్యు ఖర్చుపెట్టి వలసినవచ్చును. విస్తారపు న్నము లు తరయు సంవత్సరములలో గరితయిన కాలమునకు ఆడుగు గా కలుపుతీయుటకు పీలుకావలెను చల్లుకు గడ్డిపట్టి చెరుకు మొక్క నెడగనివ్వకుండ చేయడమే గాక ఆగడ్డి తీతకు యెక్కువ కూలీలు కూడ కావలసినవచ్చును. పయినచెప్పిన గడ్డిజాతులు లేనిభూములన్ను, భూములు ఆరినప్పుడు నెరియ లు తియ్యని భూములన్ను దుక్కిదున్న చెరుకుతోట చేయ వచ్చును గాని, దన్నగరమురా గడ్డిగల భూములు రయితులు దున్నుటకు బదులుగ చెల్లు విరిచివేయడమే లాభకరము. దున్నడము, చెల్లువిరవడమనేది భూములయొక్క స్థితిని బట్టిన్ని యుండును. గనుక ఈవిషయమై రయితులు కొంచెము బాగ్ర తతో పనిచేసినయెడల అనేక లాభములను పొందగలరు.

చామర్లకోటలో నున్న గవర్న మెంటువారి వ్యవసాయపు స్థానములో ఒకచోట గోతులుత్రవ్వ సవరు గోతులలో వెంపలి కొట్ట మొదలయిన పచ్చని ఆకులున్ను, పశువుల మేపు కు పనికిరాని సవరు వ్యవసాయ స్థానములో బయలుదేరు గడ్డి జాతులున్ను, వేసివళ్ళపెట్టిన కంపోస్టు (Compost) అనే మెంటు కరము 1-కి 1000 తట్టలు చొప్పున చెరుకుతోట చేయు భూమిలో చల్లి తరువాత చెల్లు విరిపింతురు. ఈ మెంటువల్ల భూమి గుల్లబారి చెరుకుతోట వాగుగ నగుచున్నది. ఈ పద్ధతి రయితులు అవలంబించుటకు చాలసులువు. ఎందు చేత ననగ రయితులు తమ పొలములలో పనిలేని రోజులలో నీరు కట్టుటకున్ను, కావలెనున్న వున్న సాలిశాపు అనే నవుఖరుచేత ఆ పొలములో బయలుదేరి పచ్చని కొట్టయున్ను, పనికిరాని గడ్డి జాతులున్ను, వేడ తొక్కకు చెత్త మొదలయినవి గోతులలో వేయించి కుళ్ళపెట్టిన మెంటు వేయవచ్చును. గ్రామములో నుంచి బండ్లతో వ్యయప్రయాసలు పడి తోలుకొని వెళ్ళి యుపయోగించు దానికంటె ఆ పొలములో తయారు కాబడి అక్కడనే యుపయోగించుట యెంత లాభకరమో నూత్నముగ తెలుసుకొన వచ్చును. - వ్యవసాయము.

శ్రేజరుసతిగారి "లక్ష్మీబ్యాగు"

శ్రేజరు సతిగారి జయంటు లక్ష్మీబ్యాగుయొక్క ప్రథమ బహుమతిసత్తు వివరములు ప్రచురింపబడెను. అందు మొట్టాగు బండ్లు, నగలు, అమూల్యములగు సామానులు మొదలగునవి గలవు. ఇందులకు విరాళములు హిందూదేశమందలి అన్ని భాగములనుండియు విశేషముగ వచ్చుచున్నవి. భవనగరము వహారాణిగా రొక బంగారు మొహర్ల మేరు మెసగిరి. గ్వాలియరు వహారాజుగారు రూ 1000లను, కెల్లెపోరా వహారాజుగారు రూ 1800లను, ఈమొదలగు బహుమతులు వచ్చుచున్నవి. ఇంకను బహుమతి వస్తువుల ప్రసాదించిన శ్రేజరుగారు సంతసింపగలరు. రెసిడెన్సీ, బోలారమును విలాసమునకు వస్తువుల నుంపవచ్చును. ఈ లక్ష్మీబ్యాగునూలమున శ్రీల యుద్ధబాధానివారక సంఘమువారి నిధి సభివృద్ధిచేయ నుద్దేశింపబడినది. లాటరీ యింక ఒకటి రెండుమాసములలో రెసిడెన్సీవద్ద వోట్లు తీయబడును. టిక్కెట్లు 1 కి రూపాయ చొప్పున నమ్మబడును.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

రెడ్లు - ఆంధ్రరాష్ట్రము (గు-ఏ) పెంట్లందు చక్క, నాయరులేఖ - జాతీయధర్మము పి. కృ. నిశ్చలత్వము ఉన్నాదము, ఉపాయములేని ఆపాయము, సంఘములు: ప్రకటింప లేనందులకు చింతిల్లు చున్నాము.

కాగితమునకు రెండువైపుల వ్రాయబడిన జాబులును, ఉపయోగకరములు కాని లేఖలును ప్రకటింపబడవు.

ఉర్రట్టకాలు (ఆ. న) మీరు దీని విషయమై ముందు తహశీలుదారుగారికి వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

మొ: చిన వెంకయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరము: ఇదివఱకే ప్రకటింపబడిన దానిని తిరిగి ప్రకటించుట అనవసరము భరతమాత ఆంధ్రప్రదేశ్ పంపుకాలు, రెడ్లసభ- ఆర్.వి.సు. ప్రకటింపబాలము. ఆం. సం.

I

హృదాయము.

అయ్యా, దుర్గిరాల లక్ష్మీదేవలరాజుగారికి విలేఖువివాహ సంస్కరణమునైగల అభిమానము విశేషము. ఏలూరునందు పవరు పేటలో వీరికొక గృహము గలదు. విలేఖు వివాహోద్భవము నగల అభిమానమున వారు విలేఖువివాహము జేసికొన్నట్టియు ఆకారణమున సంఘమునకు దూరుడైనట్టియు వెల్లంకికృష్ణ మూర్తి అననాయకు స్వల్పమైనఅడ్డకు ఆయింటియం దొక భాగమునొసంగిరి. ఇంతయే గాక మిగిలినభాగమును గూడ నితరుల కడ్డకిచ్చుటకును సవరుఅడ్డకుపెట్టి వివాహముజేసి కొననివ్వముగల విలేఖువులపాలన పోషణాదివ్యయముల శేయుటకును నీయన స్వాధీనమొనర్చిరి. ఇందువలన నిరాధారలగు విలేఖువుల కృతజ్ఞతకు దేవలరాజు గారెంతయు బాత్రులు. ఈ విషయమున దాతయొక్క ఉద్దేశ్యములను క్రిష్ణమూర్తి గారెంతవరకు ఆచులులో నుంచుచున్నారో పత్రికలద్వారా చెలిపిన బాగుగానుండును.

అగ్రహమున క్రిష్ణమూర్తిగారు తావడైత బ్రవేశించిన నాటినుండి నేటివఱకు మిగత భాగములనుండి రాబటు కొనుచున్న యడ్డతో నెండట విలేఖువుల పెండ్లి చేసినది మొదలగు విషయముల నీపత్రికా ముఖమున ప్రకటించి దాతయొక్క యశస్సు సార్థక మొనర్తురు గాక యని కోరుచున్నాను. ఒక సంస్కర్త

II

శ్రీవావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అందుసన్ను వారికొక విజ్ఞప్తి.

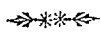
అయ్యా, ఇటీవల బారువయందు జరుపబడిన ఆంధ్రదేశగ్రంథ భాండాగార ప్రతినిధుల సభయందు అంతకు పూర్వముండిన పదమొకండు మండలములతో పాటు చెన్నపురినిగూడ నొక మండలముగ జేర్చుకొని యున్నారు. అంతయిగాక చెన్నపట్నము తరపునన్న స్థాయిసంఘమున సభ్యునిగ నెన్నుకొని యున్నారు. అట్లుండ మా|| అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు శ్రీవావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అందుసన్నువారి తో పదుమొకండుమండల గ్రంథాలయములే స్థాపింప నెంచియున్నారని చెప్పి వానికి మాత్రమే పాత్రంబు లుచితముగ వచ్చు విధముహించినారే గాని చెన్నపురియందు మండల భాండాగారము అక్కరలేదని యనుకొనినా రేమో మాకు చెలియకున్నది. ఒక్కటేస్థలమున సుమారు రెండు లక్షల ఆంధ్రులుగల పట్టణములో మండల భాండాగార మనవసరమని యనుకొను టెంతయు నసంభవము. ఇయ్యది మా|| అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు మఱచి యుండవచ్చు. చెన్నపురినలే నండు మండలములు రెండు మాటికన్న నెక్కుడుగనుండవు అందుచే, ధర్మములలోకెల్ల నుత్తమ ధర్మముగు విద్యాధర్మము జేయుచు ఆంధ్రభాష నన్నివిధముల సభివృద్ధికి దెచ్చుచున్న శ్రీవావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిలు అందు సన్నవారు ఈరెండుమాడు మండలములయందు స్థాపింపబడు మండల భాండాగారములకు గూడ వారి పాత్రంబుల సుచితముగనిచ్చి శాశ్వతకీర్తివడ సెదరని వేడుచున్నాను.

గోనుగుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం.
శ్రీవాసంత గ్రంథనిలయము భాండాగారాధిపతి; ఆంధ్రదేశ గ్రంథభాండాగార స్థాయిసంఘమున చెన్నపురిసభ్యుడు

రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు.

(౧)

పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము.

మా॥ ఎమ్. రామచంద్ర రావుగారు.

శాసన నిర్మాణము.

నేనిదివరకు వ్రాసిన వ్యాసములలో, స్థానిక ప్రభుత్వముల అధికారములను, పరిపాలనా సందర్భములను గూర్చి చెప్పియున్నాను. ఇప్పుడు స్థానిక ప్రభుత్వములకు శాసన నిర్మాణమునందేట్టి అధికారముగలదో నరూపింప కలసియున్నది. 1864వ సంవత్సరము వరకు రాష్ట్రీయ శాసన నిర్మాణ, కార్యనిర్వాహకాధికారము లొకేపాటాకే సంఘము చేతులలో నుండెడివి. కాని యీవాత్సరముననే పార్లమెంటు వారి శాసనము ననుసరించి, మదరాసు, బొంబాయి ప్రభుత్వములు శాసననిర్మాణాధికారమును గొల్పివచ్చుటయు, బ్రిటిషుహిందూ దేశమున కంతటకని రాజప్రతినిధి, వాంఛనీయులను చేరి చట్టములను నిర్మింప నధికారము వచ్చుటయు లేటన్నమైనది. కాని 1861వ సంవత్సరపు హిందూదేశ సభాశాసనము ననుసరించి స్థానిక ప్రభుత్వములకు తిరిగి శాసననిర్మాణాధికారము కలిగి, చట్టముల నిర్మించుటకు రాజప్రతినిధి యొక్కయు మదరాసు, బొంబాయి ప్రభుత్వములవారి యొక్కయు సభలలో అధికార అధికారసభ్యుల నెక్కువగా చేర్చవలయునని యేర్పాటు చేయబడినది. కావున, స్థానిక ప్రభుత్వముల శాసననిర్మాణాధికారములను నడుపు, అధికార అధికార సభ్యుల తోడను, నియామక యొగ్గకసభ్యులతోడను గూడిన శాసనసభ యని నా అభిప్రాయము.

హిందూదేశ సభాశాసనము 1861

1861 వ సంవత్సరము వరకు స్థానిక ప్రభుత్వములకు శాసన నిర్మాణాధికారముండెడిది. ఈ సంవత్సరముననే పార్లమెంటువారి శాసనప్రకారము వీరి కున్న యీ అధికారము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి హస్తగత మగుటయు, రాజప్రతినిధిసభలో నిక నెకసభ్యుడు నియమింపబడుటయు సంభవమైనది. దేశమున నున్న నాలుగు స్థానిక ప్రభుత్వములను తమకు ముఖ్యమని తోచిన శాసన నిర్మాణములకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి సలహాను చేయవలయును. తిరుపతి ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి విషయములను చర్చించి, తమ తీర్మానములను, స్థానిక ప్రభుత్వములకు తెలియజేసెదరు. హిందూదేశములో బ్రిటిషుపాలన క్రిందనున్న ప్రజలందరికిని, వ్యాయస్థానము లన్నిటికిని వర్తించుటకు, రాజప్రతినిధియు వారి సభవారును శాసనములను చేయవచ్చును. 1861వ సంవత్సరపు చట్టప్రకారము తీసివేయబడిన మదరాసు, బొంబాయి ప్రభుత్వముల అధికారము, మరల 1861వ సంవత్సరపు హిందూదేశ సభాశాసనమువలన వీరి కొంతగడిచినది. 1915వ సంవత్సరపు శాసన ప్రకారము, స్థానిక శాసన సభలకును, ఇండియా శాసన సభకును పరస్పరాను సరణుగను అధికారము వచ్చింది. ఇరువురును విషయముల నన్నిటిని చర్చింపవచ్చును. కాని ఇండియా యునియను, తపాలా, తంతి, నాణెములు మున్నగు విషయములలో, శాసనములను నిర్మించుటకు పూర్వము రాజప్రతినిధి యుత్తరువును పొందవలెను. చాలకాలమువరకు మదరాసు, బొంబాయి రాష్ట్రములలో తక్కువ, యితర రాజ్యములలో శాసనసభలు లేవు. తక్కిన రాష్ట్రములకు ఇండియా శాసన సభయే చట్టములను నిర్మించు చుండెడిది. కాని యిప్పుడు శాసన నిర్మాణమున పరస్పరాను సరణుగను సరళి మన కధికారము చేరినది. (1) ప్రత్యేకముగ సామ్రాజ్య శాసనసభకు చెందిన, సమరూపము నొందవలసిన విషయములు; (2) ప్రత్యేకముగ స్థానిక శాసనసభల కన్యాయించు విషయములు; (3) ఈరెండు సభలను కూడ ఆమోదింపవలసిన విషయములు. (4) ఆసాధారణ విషయములు. ఇంతేగాక, స్థానిక ప్రభుత్వముల అధికారమున కనేక నిష్పంధము లున్నవి. — (1) దురుజేసిన శాసనము రాజప్రతినిధిగారి అంగీకారము నందవలయును; (2) ఇతర శాసనసభల చట్టములను తీసివేయుటకు రాజప్రతినిధిగారి అంగీకార మవసరము; (3) అధికముగ చేర్చబడు సభ్యులయొన్ని కలవైగాని, నియామకముల వైగాని రాజప్రతినిధిగారి కధికారము కలదు; (4) అధికపత్ర ప్రకటనము కేవలము రాజప్రతినిధిగారి స్వాధీనమున నున్నది.

పరిపాలనాధికారము.

చట్టము ప్రకారము స్థానిక ప్రభుత్వములకు, ఇండియా ప్రభుత్వముతో శాసననిర్మాణమున సమానాధికారమున్నను, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి విషయమున రాష్ట్రీయ పాలకులవై అధికారమును చూపుచునే యున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వము వారివద్ద నుండినచట్ట ప్రకటనములు, ఉత్తరములు, తీర్మానములు, స్థానిక ప్రభుత్వములకుగల శాసననిర్మాణాధికారమును తగ్గింపుచున్నది. మరియు, శాసననిర్మాణ విషయమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేసిన కొన్ని సంబంధకల ననుసరించి, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు వర్తింపవలయును. చిట్లు బిల్లులను, శాసనములు గమార్చుటకు పూర్వము వై అధికారముగలవద్దకు బంపివారి అనుమతి నొందవలెను. మదరాసు బొంబాయి ప్రభుత్వములవారు ఇండియా కార్యదర్శిగారి యొక్కయు, ఇతర ప్రభుత్వములు ఇండియా రాజప్రతినిధిగారియొక్కయు సమ్మతినిబడవలెను. వీరు దీనికి అనుకూలాభిప్రాయములను గలిగియుండునయెడల, యీ బిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు వీరులేరు. ఇట్టి నిష్పంధములు లక్షనరము లగుటయేగాక, స్వప్రపాలనాశయముల కిపాతకరముగకూడ నున్నవి. ఇచ్చట మదరాసు శాసన నిర్మాణమును గూర్చి మోచింపవలయును. రాయలుకమిషను చేసిన కలహాల ననుసరించి, కొన్ని శాసనములను చేయవలయునని గడచిన పది వత్సరములనుండియు యోచన చేయబడుచున్నది. ముగిసిపలు సంఘములు, స్థానిక సంఘములు, పట్టణ నిర్మాణము, పంచాయితీలు, మున్నగు వాని విషయమై శాసనములను చేయవలెను. ఇవి ప్రత్యేకముగ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు చెందిన విషయములు. వీరి విషయమై చేయు శాసనములలో వై అధికారము కట్టి సంబంధమును అవసరము లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో కాలవ్యయమగుటయే కాని యెట్టి లాభమును గలుగజేరదు. ప్రత్యేకము స్థానిక విషయములకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను గూర్చి రాష్ట్రీయ సభవారు శాసనములను చేయరాదని రాజప్రతినిధిగారు చెప్పియున్నారు.

శాసన నిర్మాణము - ప్రజాభిప్రాయము.

బ్రిటిషు ఇండియాలో శాసననిర్మాణము కొందరు ఆంగ్లేయుల చేతులలో నున్నది. వీరు ఆంగ్ల ప్రజాభిప్రాయానుగుణముగ వర్తించుచున్నారు. కాని, భారతీయ ప్రజాభిప్రాయములను పరిగణింపనని డైరీ చెప్పియున్నాడు. హిందూదేశమున శాసనము, ఆచారములవై ఆధారపడియుండును. కావున ప్రజల పతేనాంభికాభిప్రాయములకు ప్రతికూలమగు శాసనములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయలేదు. కాని, యిప్పుడు రాష్ట్రీయ శాసనసభలో యెన్ని కసభ్యులండుటచే, శాసనాధికారమును పూర్తిగా స్థానిక ప్రభుత్వముల కొనుగట్ట వ్యాయము. ఇందుచే, రాష్ట్రీయ శాసనసభవారు, రాష్ట్రీయ పరిస్థితులకు తగిన విధమున యోచనకిని అపాయము కలుగకుండగ శాసననిర్మాణము చేయవలెనగును. మరియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, భారతదేశమున కంతటికిని సంబంధించిన సాంఘిక, శాసనాధికారమును, శాసన నిర్మాణ విషయమున స్థానికాధికారులవై అధికారమును గలిగియున్నారు. కాని, ఒక రాష్ట్రమువారు అంగీకారము గల శాసనము చేయకరాష్ట్రీయ కసభ్యులము గావచ్చును. అందుచే యీవిషయమున వీరి సంబంధములే యుపయోగకరముగ లేదు. కావున, యీ అధికారమును పూర్తిగ రాష్ట్రీయ శాసనసభలకే విడిచివేయుట నుంచిని.

కావున, సామ్రాజ్యాధికారులకును, రాష్ట్రీయాధికారులకుగల శాసనాధికారమును నిర్ణయించుకొనుట ముఖ్యకర్తవ్యము. సామ్రాజ్య విషయములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, స్థానిక విషయములను రాష్ట్రీయ పరిపాలకులును చర్చించి అనుగుణముగ వర్తించుట నుంచిని. 1908 వ సంవత్సరమున శాసన నిర్మాణ స్వాతంత్ర్యమునవై వాదించుచు, యీ విధముగ నే బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నడిచిరి. మరియును, రాష్ట్రీయ సభలకు శాసన నిర్మాణాధికార మున్నయెడల, ఆయా రాష్ట్రముల కనుగు విషయములను వారే పరిష్కరించుకొనవచ్చును. భూవేంద్రనాథభాసుగారి సివిలు మ్యారేజీ బిల్లునకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిముఖులు వీరు దానికి మ్యానిఫెస్టోను గానిపో, వంగరాష్ట్రీయము దాని నామోదించి యుండవచ్చును. అందుచే ఆ రాష్ట్రీయమునకు మిగుల సదుపాయములు కలిగియుండవచ్చును.

శాసననిర్మాణ స్వాతంత్ర్యము.

అధిక, పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యములేవిదే, శాసననిర్మాణ స్వాతంత్ర్యమువలన లాభములేదు. నిష్పంధించి విధ్వంస గూర్చి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి శాసనము చేయుదురు. అందులకు తగు ధనవ్యయమును వీరే భరింపవలెను. కాని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతి లేక వీరు సామ్యము వెచ్చింపరాదు గదా! కావున, యీ శాసనమును మాత్రము చేయుటవలన నెట్టి లాభమును లేదు. రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య సమన్వయము, యిన్ని విషయములను మోచించి పరిష్కరింపవలయును. (సశేషము)

ఫోర్టు నెంటు జారి గెజెటు.

రిజిస్ట్రేషన్లు

యొట్టు లక్ష్య నాగభూషణ రావుగారు 24-5-1917 వ తేదీ నుండి నాల్గవ గ్రేడులో భాయపరప బడిరి.

6 వ గ్రేడునుండి 5 వ గ్రేడుకు:—య॥ నీలం గోవింద రాజులు నాయుడుగారు 1-6-1917 మొదలు. 7 వ గ్రేడు నుండి 6 వ గ్రేడుకు:—య॥ చిలుకూరి కొండయ్య శాస్త్రిగారు 24-4-1917 మొదలు, (య॥ బొంబిలి లక్ష్మణ సింగుగారు 24-4-1917 మొదలు.)

8 వ గ్రేడునుండి 7 వ గ్రేడుకు:—య॥ గాది బ్రహ్మగారు 28-6-1917 మొదలు.

బదిలీలు:—య॥ కె. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారు గుక్కపట్టుము బర్లారి.

డిస్మిస్సు ముసలులు

య॥ రసిపురు మరదక్ష్మయ్యగారు ఏలూరునుండి నాగపట్టుముకు (సెలవును కద్దుపరమకొని లక్షణమే పనిలో చేరవలెను)

సెలవులు

విశాఖ పట్టుముజిల్లా నర్సాపట్టుము డివిజను ఆఫీసుకు సి. హెచ్. బ్రాహ్మ. వి. సి. ఎక్స్ గారికి ఈసెల 11-వ తేదీ మొదలు 21 వరకు సెలవియ్యబడినది.

సాల్పు డిప్యూటీమెంటు

మార్కాపురం ఇన్ స్పెక్టరు విలియం ఆగస్టు రాబర్టువు ఇన్ స్పెక్టరు రికి సెలవినములు ప్రీవీలేజీ సెలవు యియ్యబడినది. నంద్యాల సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఈరెండు సర్కిలుల పనిని గూడ చూచును.

ఫారెస్టు

గోదావరి జిల్లాలో నాల్గవ గ్రేడు రెంజరుగానున్న య॥ ఎస్. ఎల్. నరసింహంగారికి మూడుసెలలు ప్రీవీలేజీ సెలవు యియ్యబడినది. ఆ పనికి. య॥ వి. కృష్ణారావుగారు నియమింపబడిరి. వీరు లక్ష్మవరం రేంజికి నియమింపబడిరి. వీరిస్థానమున ఏ. మాణిక్యం మొదల్యారుగారు నియమితులు.

బదిలీలు

ఏ. మాణిక్యం మొదల్యారుగారు- కర్నూలు జిల్లా గుండ్లబ్రహ్మేశ్వరము. కే. తిరువెంకటా చారిగారు కర్నూలు జిల్లా సెచ్చెరువు. ఎస్. ఎ. దాసరు గారు గోదావరి జిల్లా లక్ష్మవరము. ఈ ఉత్తరువులన వెనుకటి ఉత్తరువులు రద్దైనవి.

య॥ జై. చారి నారాయణ పంతులుగారు యలమంచిలి, విజయనగరము డివిజనులకు రెంటికిని గలుపింజులు ఆఫీసుగా నియమింపబడిరి. య॥ వి. చూర్యానారాయణ పంతులు (ఒకరీపు విశాఖపట్టణము డివిజను)గారి కియ్యబడిన సెలవినముల సెలవును తొడు మరీ 15 దినములు సెలవియ్యబడినది. య॥ కే. పంచనాథయ్యగారు గుంటూరు డివిజనులోని వంగోలు గలు డివిజనుకు గలు ఇంజనీరుగా నియమింపబడిరి. ఎం. పరమగురు కృష్ణాసెట్టలు డివిజనుకు మార్చబడిరి. య॥ ఎస్. రంగాచార్యులుగారు రిక సర్కిలుకు మార్చబడిరి. ఎస్ గోవిందరాజయ్యంగారు కృష్ణా ఈస్టరు డివిజనుకు మార్చబడిరి. య॥ టి. వేంకట్రాయయ్యగారు కడప డివిజను గలు ఇంజనీరు) గారి సెలవు రద్దుచేయబడినది. య॥ టి. ఎస్. వెంకట్రాయయ్యగారి స్థానమున య॥ సి. కే. రంగనాథయ్యంగారు వచ్చువారు. ఏ. నటేశయ్యగారు బర్లారి సర్కిలు ఆఫీసుకు 3-7-17 తేదీయము మొదలు నియమింపబడిరి.

చెన్నపురి వైద్యపరిషత్తు నియమితి సభ్యులు.

- 1. ఏ. పి. బలరాంగారు (కల్కికోట) 2. డి. జాను పిళ్లగారు. (చింత్రాద్రిపేట చెన్నపురి) 3. రావుసాహెబు ఎస్. రామస్వామినాయుడుగారు (తిరుపతి క్షేత్రం చెన్నపురి) 4. పి. నారాయణస్వామయ్యగారు (వై.లాపూరు చెన్నపురి) 5. టి. వి. రంగ నాథరావుగారు (చెన్నపురి) 6. డి. వి. వేంకటపుగారు (లింగిచెట్టిపేడి చెన్నపురి).

సాక్షి వాఙ్మూలములను వ్రాయు సధికారమును బడసినవారు

య॥ కే. దొరసామి మొదల్యారు గారు రాజంపేట రివిన్యూ డివిజను ఆఫీసుకు. జయంతి రామమూర్తి పంతులు గారు పెనుమల డిప్యూటీ కలెక్టరు గంజాం. సరస్వతుల సుబ్బయ్య శాస్త్రి గారు డిస్మిస్సు ముసలు—తిరుపతి. కే. ఎల్. వెంకటరావుగారు పార్వతీపురము. నంబూరిగోపాల కృష్ణరావుగారు తెనాలి. ఎల్. నారాయణయ్యగారు చోడవరం. ఏ. ఎస్. వీరాస్వామి అయ్యగారు నర్సాపురం.

ఇన్స్పెక్టరులు

చిక్కము రామమూర్తిగారు. ఉప్పలగుప్తము ఆమలాపురముతాలూకా, గోదావరిజిల్లా.

బికనీరు మహారాజావారు

స్వస్థానముం జేరుట

టైముఆఫ్ ఇండియా పత్రికా విలేజుకు డిల్లు తెలియ జేయు యున్నాడు:-

శ్రీ మహారాజావారు గతి నెల 29 వ తేది ఉదయము బికనీరునకు విచ్చేరు, పాలులు, ఉద్యోగులు మున్నగువారు శ్రీవారికి నమస్కారమును స్వాగత మొసగిరి. జమిందార్లు సెక్రండ్రు తమ నెలపులవీడి, శ్రీవారికి స్వాగతమునగ ప్రత్యేకముగ బికనీరునకు వచ్చియుండిరి.

బికనీరు సంస్థానములోని మ్యూనిసిపాలిటీ లన్నియు కలసి, తమ యానందమును వెల్లడించుచు, బికనీరు రాష్ట్రము నకు లభ్యపడిన నూతన క్రిందిపదకు తాము గర్వించియుంటిమని వక్కాణించుచు మొక సన్మానపత్రమును రాష్ట్రాధిపతుకు సమర్పించినవి. మహారాజా మున్నగు రాజనీతిజ్ఞుల యత్నములను, ఉపాహారములను ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున కఖండవిజయమును సమకూర్చును గాక!

ఇంగ్లాడునకు విజయము చేయుటకు పూర్వము మహారాజా వారిచే మ్యూనిసిపాలిటీలకు ప్రసాదింపబడిన నూతనాధికారములకు పురపాలక సంఘము లెంతయు కృతజ్ఞత నందియున్నవని సన్మాన పత్రము వివరించుచు మ్యూనిసిపాలిటీల ప్రభుత్వము వెల్లడించుచు, తమ పాలకునకు శ్రేయ మొన గూడవలెనని ప్రార్థించుచున్నది.

శ్రీవారి ప్రసంగము.

తమ ప్రత్యుత్తరమున మహారాజావారు స్వస్థానమును జేరికొని నందువలన కలుగు నానందము నగ్గించిరి. జమిందార్లు, ఉద్యోగులు, పాలులొక్క మృడి తన్ను మనస్ఫూర్వకముగ గౌరవించుచుండ, అట్టి గౌరవము రాష్ట్రపాలకునకు నిజమగు సంతోషమున గలుగ జేయును. ఆధికారముల నభివృద్ధి జేసిన యనంతరమున పురపాలక సంఘముల ప్రతి నిధులను ప్రభుపర్యాయము కలుసుకొనినందున నాయానంద మిప్పుడిది చుడించినది.

స్థానిక స్వపరిపాలమును వెంబడించు నీసంస్కరణ మొనర్చు లిగినందులకు నాకు కలిగిన మహానానందమును వివరించుట నావశ్యకము. రాష్ట్రపాలనా విధానము ప్రజల కందరసును తెలిసియు యున్నది. స్థానికావశ్యకతలు, మతాచారములు మున్నగువాటి ననుసరించి తమ రాష్ట్రముల ననుకూల దశకు నొనిపాలనను నెట్టిపాలనావిధుల నవలంబింపవలెనో యట్టిపద్ధతుల నయు జరిపి ప్రజల నభివృద్ధి పరుప (ప్రగతిరాష్ట్ర) మును న్వేచ్ఛ గలిగియుండవలెను. బికనీరు రాజ్యాంగ విధానమును, రాష్ట్రాధిపతులను నొక భృత విజ్ఞానము పై నాధారపడియున్నది. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించిపాలన మొనర్చినయెడల, ప్రజలలో చాలించుకొని, విశేషముగ శ్రేయస్సుగలుగుట కధికమగు నవకాశము కలదని మానవ్యకము. మా ఆదర్శములను, రాజ్యాంగ విధానమును, పై నమృతమున కనుగుణ్యమైయున్నవి.

తమ ప్రాతినిధ్యము.

ఇటీవల ఇంగ్లాండు దేశమునకు నేను వెడలి తదిద్వియమున మీ రొనర్చిన ప్రశంసపత్రమును లావరించుచున్నాను. ఈ ప్రశంస ప్రభువిజ్ఞానమును వెల్లడించునీ గాని నాసామర్థ్యమువలన నిట్టి పొగడ్త వెలుగడిచ దనినే నమ్ముచున్నాను. గాని ఇండియా దేశప్రతినిధులలో మొకని నని పించుకొనుట గౌరవాన్వితమని నాభావము. శక్తివంతన లేక మన సాసత్వికవిద్యకమును నిర్వర్తించితిని తలంచుచుంటిని.

వైవిధ్యవంతమైన సభలయందు నడచినచక్క రహస్యము. అచట జరిగినదంతయు వెలువడిననాడు సజ్జెయ్యు మెట్లను, సర్వ సత్వేంద్ర సింహగార్లు తా నెంతవరకు ఋణమున్నదియు హిందూదేశము గ్రహింపగలదు. దూరదృష్టియు తులై, సింహగార్లు పురుషు మూర్తిదేశపునే నొనర్చుచు చుండునని జేరవెప్పవక్కలేదుగాని మెట్లవరుగారివంటి భారత మాతృభక్తుడుగలదాయను ప్రశంస విస్తారముకలుగనేరదు. ను మారు నామగమనముల కాలము మేమందగ మొక్కవోట విశేషమగు మిత్రత్వసంబంధతో చరించితిమి. మాయస్యోగ్య సంబంధము లతిస్వచ్ఛములై, ఉత్సాహ జనకములుగ నుండెను. ముఖ్యాంశముల యం దెచ్చుట, మే మెప్పుడును భిన్నాభిప్రాయల మగుట లేదు.

మెట్లనుగారు ప్రతినిధియై, హైందవ భూమి కొనర్చిన నేవను భారతీయు లిప్పుడిప్పుడు హర్షించుచుండుట ప్రతినిధుల మ గు మాకు సంతోషమును గలుగజేయుచున్నది.

బొంబయి రేవు నష్టి మరు విడచిన యనంతరమున ఉన్నతోద్యోగమున నున్న మిత్రులు కొందరతో సంభాషించు నవసరమున మెట్లను సింహగార్లొనర్చిన అమూల్యులుగ దేశ సేవను వారలకు విదితపరచితిని. మెట్లను గారియందు కృతజ్ఞులైయుండక, వారి కృత్యముల ఖండింప బూనియుండుట అన్యాయమని వక్కాణించి యుంటిని.

భారతీయ ప్రాతినిధ్యము.

ఇంగ్లాండు ప్రయాణ సందర్భమున గత శత్రుదేశమునెల 7వ తేదీని బొంబయినగరమున జరిగిన విందులో “భారతీ యాభిప్రాయములకు వెలువరించు కొనుటకు తగిన కట్టుదిట్టము జరిగినదనియు, యీ మున్నగు విషయములు కొన్ని ఇండియాదేశపు భావిసంపదకు శుభనూచకములై మున్నవని నానిశ్చయాభిప్రాయ మనియు చెప్పియుంటిని. ఇంగ్లాండునకు విచ్చేసిన యచటి స్థితిగతుల కనిపెట్టినవియుంటిని. ఆంగ్లేయులు హైందవులమొద నాదరభావపూర్వకములై మున్నట్లు నాకుస్పష్టముగ గోచరించి వారిసామర్థాతీయము విశ్వాసము ప్రబలిచిరి.

ఇట్లునుటవలన మున్నుండెట్టి మధ్యంతరమున లేక పునోన్మృద్ధి నిరాఘాటముగ కలుగునని నానుభిప్రాయముగాదు. కష్టములే గాక, ఆకాభంగములుగూడ కలుగవచ్చును. ఇంగ్లాండు, ఇండియాలోని పాలకవర్గము నాదరభావమున సమర్థించుచుండ భావికాలమున మన యాశలు వ్యర్థముకావని నా నమ్మకము. ఆంగ్లరాష్ట్ర పాలక వర్గమును ప్రజలను, మనకు సహాయమొనర్చునని మనము విశ్వసింప వచ్చును. వర్తమానమున వెలువడిన అధికార కృత ప్రకటనమే ఆంగ్లేయుల సామర్థాతికి తార్కాణమై యున్నది. ఇండియా మంత్రీసభయందు హైందవులకు మరయొక సభ్యత్వ మేర్పడినది భూషేంద్ర నాథ్ బాసు, సర్ ప్రభా శంకరపట్టాగార్ల నీసభాసభ్యులుగ నేమిందిరను వార్త భారతవర్షమున సంతృప్తిపరకరతప్పదు.

యుద్ధవిషయమున కొంత ప్రసంగింప సభ్యులు వాంఛించియుండవచ్చును. యుద్ధవార్తలను సమగ్రముగ సభ్యులెరిగి యున్నారు. నే తెలియజేయుట మాతనాంశము తెలియముగానరావు. జర్మనులు నవనాగరికతను వీడి పశువుల తుల్యమై యుద్ధ మొనరించుచున్నారు. సమాధానములు, జాతుల మాతృల నన్నిటిని వీరొక మూలజేర్చిరి. పిల్లలకక, స్త్రీలకక, దయదాక్షిణ్యములు వీడి జర్మను లతిక్రావ్యమున చరించుచున్నారు. జర్మనుల క్రావ్యమును స్వయముగ జూచియుంటిని. లోకమందంతటను జర్మనులవలన నమా య జనించి యాగ్రహము హెచ్చుచున్నది. వైవాను గ్రహము వలన జర్మనుల కంత్యదశ ప్రాప్తించినది. అందరతోపాటు మనముగూడ, మన ప్రభువులకు విజయము తుదకు చేకూరగలదని నమ్మియుంటిమి. నాప్రయాణమున నేజూచిన వాటిని బట్టియు, వినినప్రసంగములు మున్నగు వాటినిబట్టియు వై నమ్మకము నురంత వృధమైనది. ఇంగ్లాండు దేశపు బలము లోక ప్రభావతము ప్రస్తుతమున నీదేశపు శక్తి మితివారి యున్నది. యుద్ధ మెప్పుడంత మగునది జెప్పజాలము గాని గవ్యాలో విప్లవము కలుగక యుండినచో యుద్ధ మింకంతవలములతోపల ముగిసియుండునని బికనీరు మహారాజావారు నుపకృతినిరి.

బొంబాయి నేవనలు యూనియను వారు ఈ నెల 9-వ తేదీ నాటిరాత్రి బారిష్టరు జోసఫుబాప్టిస్టాగారికి వీడ్కొలుపు విందునొసగిరి. తిలకుగారి అభిమోగమును వాదించు నిమిత్తమున, ఆరండేలుగారిని హింసించు కార్కుసు ఆత్మప్రకారము మొదట నిడుదలజేసి పిమ్మట చివారణచేయ వాదించు నిమిత్తమున వారు లంకునకేగెదరు. చెన్న పట్టణమునుండి ఇ. ఎల్. ఆయ్యరుగారు వారితో గలసిపోయెదరు. న్యాయవాది కృత్యములం ఒకపనిమీద మాత్రమే గాక బిటిషు ప్రజలకు హిందూదేశస్థితిని బోధించు నిమిత్తము గాజకీయాంధోళనము గూడ సలిపెదరు.

బొంబాయి పురపరిపాలక సంఘ సమావేశ సమయమున నిర్బంధించి విద్యార్థిధానమును ప్రవేశ పెట్ట వలయునను అంశము మగల చర్చలోనికి వచ్చెను. బాలలకును బాలికలకును క్రమ క్రమమున నిర్బంధించి విద్య గణపు విధానములు ప్రవేశపెట్టుటకు పాపశాలా కార్యదర్శి గారిక సంగ్రహనివేదనమును సిద్ధము చేసిరిని సర్ ఇబ్రహీమురహింబులగారు తెలియజేసిరి. ఈ యంశము నిష్పక్షపాత బుద్ధితో అందు చర్చింపబడెను. ఆసంగతి సంఘమువారి చర్చకు వచ్చుటకు ముందుగా మొక ప్రత్యేక సభవారిచే జాగరూకతతో పరికింపబడును.

విదేశ వార్తలు.

హంగరీలో దట్టమగు పొగమంచువలన వైరులన్నియు చెడిపోయె నని తెలియుచున్నది.

కడచిన మే 29 వ తేదీని హార్మిరీస్ అను దీవియుద్ధమును లెప్టెనాంట్ అను పట్టణమునందు ఒక శత్రువిమానము క్రిందబడెను. దానిని నడుపువాడు దచ్చివారిచే నిర్బంధావాసమున ఉంచబడియెను.

ప్రతిజర్మనుడును చేతిరుము, బల్లగుడ్డలు, మున్నగు వాని కొరకు చిత్తుకాగితములను వాడుకొనవలెనని ట్యాగ్ రెడెక్ సాపత్రిక ప్రాసినది. దీనినిబట్టి జర్మనులో గుడ్డలకెంతటి కఠవునచ్చినది గ్రహింపదగును.

ఒక్కొక్క శత్రుసముద్రాంతగ్గామిని భ్వంసము చేయు వారికి 200 పానుల బహుమాన మిచ్చెదననియు, ఇట్లు 5000 పానులవఱకు బహుమాన మిచ్చెదననియు ఒక అమెరికను ప్రముఖుడు పరామవానికి ప్రాసెను.

ఇంగ్లాండులోని హంప్ షైర్ అను పట్టణములో గడచిన మాసము దొంగతనమునకై పట్టుబడిన ఇనాక్ కేస్పి అనువాని నయస్సు 58 సం. ములు. అతడు ఇదివఱకే 27 సంవత్సరముల కారాగృహ మనుభవించుచుండెనవాడట.

శత్రుదేశమునందున్న బాహిమియా రాష్ట్రములో మొక చోట మందగుండు చేయు కర్మాగారము ప్రేలినందువలన 5 మంది చనిపోయిరనియు, మిటి 50 మంది గోడలక్రిందబడి నడిగి చనిపోయిరనియు తెలియుచున్నది.

“నేషనల్ లిబరల్ కరెస్పాండెన్సు” అను జర్మను వార్తాపత్రికయందు “జర్మనులు బెర్లినుమును తమ యధీనమునందుంచుకొన జాలకపోయిరా, యీమహా యుద్ధము నిరర్థకమని జనరల్ వాక్ బిస్సింగు అను జర్మను సేనాని ప్రాసెను.

1916వ సంవత్సరమునందు ఆస్ట్రీయాకు మాత్రము (హంగరీకాక) యుద్ధమునందు 31390000000 (కో నెనులు లేక 1308000000 పానులై నవి. 1916వ సం॥మున జూన్ మాసాంతమునందు 6310000000 (కో నెనులు లేక 2629000000 పాను లెక్కువయినవి.

పరాసు సేనలో 81 సంవత్సరముల వయస్సుగల యొక వైనికుడు గలడు. అతనిని జర్మనులు లిలియుద్ధమున తైసిగ పట్టుకొనిపోయి 2½ సంవత్సరములు బైదులో మంచిరి. అతనిని వారు చదలిచేసినపిమ్మట నతడు మగల పారిసునగరము నకువచ్చి మరల సేనలో చేరినాడు.

బెర్లినుములోని ఘంటుజిల్లాయందును మరికొన్ని జిల్లాలయందును జర్మనులు 15,60 సం॥ముల మధ్యరయస్సు గలవారి నందరిని తమ దేశములో పనిచేయుట కొరకు తీసికొనిపోవుచున్నారట. వీరిలో న నేకులను ఉత్తరప్రాస్యలో నంచి పనిచేయించెదనని తెలియుచున్నది.

యుద్ధారంభమునుండి వియన్నా నగరమును (ఆస్ట్రీయముఖ్యపట్టణము)క్షయవ్యాధి మరణములు అధిక మగుచున్నవి. 1914 వ సం॥మున 6222 మందియును, 1915 వ సం॥మున 7810 మందియును, 1916 వ సం॥మున 9651 మందియును, మరణించిరి. ఈసంవత్సరమున మొదటి మూడుమాసములలో 8076 మరణములు గలిగినవి.

మే 26 వ తేదీని ప్రకటింపబడిన “లోకల్ టీగ్” అను జర్మను పత్రికయందు ఈక్రింది వృత్తాంతము కలదు— నీసెక్ అను రైలుస్టేషను మొదలయిద్రు స్త్రీలురెండుముక్కల రాక్షసిబొగ్గునుసంగ్రహించు చుండగా, అధికారులు చూచి వారిని తుపాకులతో కాల్చివేసిరి. బెర్లిను నగరమునందు రాక్షసి బొగ్గుకు కఠవేర్పడినది. వంటచెరుగుగూడ చాల వెలయెనని.

“నిక్ టైంస్ కీల్” అను వార్తాపత్రిక ప్రకారము ప్రాస్యలోని హైనాయట్ అను రాష్ట్రమునందలి ఎరుసేనడి ఎక్స్ ప్లోజ్ అను పురుషునుండి జర్మనులు 587 మందిని జర్మనీకి తీసికొనిపోయి వారిచే పనిచేయించుకొనిరి. వీరిలో 62 మంది జర్మనీలోనే మరణించిరి, 210 మంది అతిహింసనీతిలో మరల స్వదేశమునకు పంపిరి. కాని వీరిలో 70 మంది స్వదేశమునకు వచ్చిన కొలదికాలములోనే మరణించిరి.

హోమయోగము లీగులు.

ఒక లేఖ.

మహారాష్ట్ర సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య అయ్యర్ ఎస్. ఎల్. డి. హోమయోగ లీగు ప్రెసిడెంటు గారికి చెన్నపురి. ఆయ్యర్.

హోమయోగ సభ్యుల పనులను తెలియజేయుచు నెవరికి తోచిన ఆలోచనలను వారు వ్రాయదగునని మీరు వ్రాసిన ఉత్తరము ప్రకారము నాకు తోచిన యాక్రింది యాలోచనలను తమ విశదమునిమిత్తము వ్రాసి పంపింకొంటిని.

సేలమునందు గాని తిరుదువాపల్లియందు గాని మరె యొక ముఖ్యస్థలమున గాని హోమయోగసభను గావించి యితర రాజధానులవారితోను ఆ రాజధానులందును హోమయోగముల లీగుల వారితోను గలసి పనిచేయుటకు నిశ్చయించుటయు, ప్రస్తుతమునను, ఇకముందందు యిట్టి కఠినతనముల నేర్పరచినపుడు మనము ఏమిచేయవలసి యుండునో వానిని తీర్మానించుటయు మొదలుగాగల పనులను నెరవేర్చవలెను.

2. చెన్నపురియందున్న ప్రధాన హోమయోగలీగులను, రాజధాని యందును యితర లీగులనును సంబంధము ఉండియు ఉండవలెను. చెన్నపురి యందున్న లీగువారే యితర స్థలముల వారికి రాజకీయ విషయములు నేర్పవలయును. కనుక యీ లీగువారే తమలో నుండి కొందరిని ఇతర నగరములకు బంపి రాజకీయముల నేర్పవలయును.

3. గ్రామవాసులను గూడ నాకర్షించగల కైలిలో చేత భావలయందు రాజకీయ నాయకుల యొక్క జీవితములను, వారిపనులను, వారుయ్యాపనులను గావించు లోపాదినకష్టములు మొదలగువానిని వ్రాసివేలకొలిది గ్రంథములను పంచివెట్టవలయును.

4. ఇతర స్థలముల యందున్న కొన్ని ప్రధాన హోమయోగ లీగులవారికి తిరిగింత భవనహోమయోగ చేయుటయు, కరపత్రములను వారికి పంపుటయు చేయవలెను.

5. పాపరజనలకు రాజకీయ విషయములను నేర్పుటకులాంతు బొమ్మలు కనపరచుచు చాలవంక ప్రజలను సమకూర్చి రాజకీయవిషయములను గురించి ఉపన్యాసము లిచ్చవలెను.

6. ఇతర లీగులను గురించియు, స్వదేశీ పరిశ్రమలను గురించియు, భాషాసంఘములు చేయవలసిన పనినిగురించి అన్ని భాషా సంఘములకును చెన్నపురి లీగువారు తెలుపునట్టి కైలిలో నుండవలెను.

7. ఇతర గ్రామములకు మనస్సులను పంపుటకును, రాజకీయ వార్తలు వచ్చునా పనులను చూచుటకును ఇతర గ్రామముల హోమయోగ లీగులవారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడుపుటకును సెంట్రలు హోమయోగ లీగువారికి కొంత పరివార ముండవలసిన అవసరము గలదు.

8. పరిశ్రమలయందును, రాజకీయ విషయములందును, భాగ్యభాగ్యులందును, ఇండియాను అన్యదేశములతో గరి పోల్చి చూడగా మనహిందూదేశము చాల వెలుకబడియున్నదను విషయమును ప్రజలకు నచ్చచెప్పటకు దేశభాషలలో నులభ్యకైలిని పుస్తకములు వ్రాసి అమ్మనీయించి పంచివెట్టవలయును.

9. 'మ్యాండియాపత్రిక' ధరావసు, వానిని దొరతనము వారు కళపరచుకొనుట, నిష్పంధావాసములను గురించి సభలయందు జరిగినవార్తలు మున్నగువానిని దేశ భాషలలో ముద్రించి విరివిగ ప్రకటింపవలెను.

10. కాంగ్రెసు ముస్లిములీగుల చరిత్రను ఆసంఘముల తీర్మానములను నివేదికలను అభ్యుత్సాహకారములను దేశభాషలలో ప్రకటింపవలెను. మనస్వరాజ్యమును గూర్చి అంగ్లపరాసు అమెరికామున్నగు దేశములవారి సామభూతిని మనము బహుముఖము ప్రయత్నింపవలెను. హిందూదేశము నందలి నిరంకుశత్వమును గూర్చియు ముస్లిములను భాగ్యముల నేనను గూర్చియు వారి రాజభక్తినిగూర్చియు కాంగ్రెసు తీర్మానములలోను ప్రధానమంత్రి మున్నగు ప్రముఖుల ప్రసంగములలోను గల విషయములను గూర్చియు ఇంగ్లాండు దేశమునందును ఇతరదేశములందును యుపన్యాసముల నిర్వహించుట కేర్పాటు చేయవలెను. మన లీగులకు వాంఛితార్థసిద్ధి కలుగవలెననిన మన మీ యుద్వేగములకు పూనవలెను. ప్రపంచము నందఃతటల పత్రికలలో నాందోళనముచేసి అపరిధిగ వాక్యములతో అంగ్లదేశమునందలి రాజ

నీతిజ్ఞులు తమ భావమును వెల్లడించునట్లును ఇండియా దొరతనమువారి లేఖల వారు వెంటనే ప్రకటింపవలెనని యాపు మాపుటగాని చేయునట్లును వారికి చాల యొత్తిడి కలిగింపవలెను.

హోమయోగలీగులకు ధనము విస్తారముగ చేకూరవలెననిన సి. పి. రామస్వామయ్యయ్య, ఏ. కృష్ణస్వామయ్యయ్య, టిలంగానున్నగు ప్రముఖులు జిల్లాలకును తాలూకాలకును వచ్చిపో చందాలురెండు మూడు రెట్టధికముగ చేకూరగలవు. అట్లువిస్తారముగ ధనమును సమకూర్చినగాని మనమేకార్యమునుగూడ చేయవలెను. మనచందరమును సహకారభావముతో కలిసిపని చేసి హోమయోగ ఉద్యమముకొరకు బాధితులగువారికి తోడ్పడవలెను.

ఇట్టి విధానములను మనము సాహసముతోను పట్టుదలతోను ఆచరించిరిన కార్యసానుకూలము కలుగగలదు. చిత్తగింపుకు. ఎం. సి. వాసుదేవయ్యయ్య. సేలము హోమయోగ లీగు కార్యదర్శి, సేలము, 6-7-1917.

కాంబే హోమయోగము లీగు.

ఒక లేఖ; వందేమాతరం.

మ|| సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికి కే. సి. వి. ఇ. ఎల్. ఎల్. డి.

హోమయోగ లీగు ప్రెసిడెంటుగారికి; చెన్నపురి.

పెరియావలం తాలూకా కాంబేయండి ఎస్. గణపతి వేలు కావించుకొనిన విజ్ఞాపనము.

బాధితులకు కోట్లకొలది ప్రజలకు నాయకులను ఉదారభావులను మహనీయులను గను తాము నన్ను మన్నించవలెనని వేలకొలది తుమాపణలను కావించుకొనుచున్నాను. ఇంతవరకును నేను హోమయోగ లీగునందు చేరజాలమికి చాల లజ్జపడుచు తద్దోష పరిహారముగ నేనీ గ్రామమున నుప్రసిద్ధ మగు లీగు (500 ప్రజులగలది) ను ఏర్పరచితిని. నేను మాత్రమేనా వీక్షను పూనితిని. నాకిటు స్వార్థత్యాగులగు కొందరు యువకులను గ్రామవైత్తిన దారులను నాకు తోడ్పడిరి. నేనిది మొదలు సంఘము చేసి స్వరీతియములను అజ్ఞానులకు ప్రజలకు బోధింప నిశ్చయించితిని. ఈ ప్రాంతము పడమటింకను మల కొండనూమి మట్టుపట్టు 15000 పంది యున్నను హోమయోగ ఆభివృద్ధిని గూర్చి వారి కేమయును తెలియదు. కాన నిందులకు మీరు నాకనుమతి సంగోగించెను. నేను నాసర్వస్వమును ఈ యుద్వేగమునకు సమర్పించి సంసిద్ధుడను. చిత్తగింపుకు. ఏ. గణపతి వేలు. కాంబే- 11-7-17

పురోగమన పరిమితి.

వై. ప్రొ. గ్రామ జూరై 10: - వై. ప్రొ. జూరై యుద్వేగమున జూరై కార్మికాపుగారు 20 మైళ్ళవరకు వ్యాపించి రజంగమందు నిజమును గాంచిరి. రిషియ పరాసు లిది వరకే 7 మైళ్ళ ముందుకు సాగిపోయినది. ఆభివృద్ధియు 16 మైళ్ళ ముందుకేగిరి. హోల్లిజు, కార్మికులను మధ్యనున్న ఆర్మీ సర్దురు రణముఖమును చేధింపబడిరి. నట్లుచుట్టుప్రక్కలనున్న రిషియలు హోల్లిజు దక్షిణభాగము నుండియు ఆర్మీయ మూలనుండియు తిరిగి హోల్లిజు వారికి ననుచు వచ్చెను ప్రయత్నించుచున్నార. 2, 8 తేదీల మధ్య కార్మికాపుగారు 14 వేల క్రొవలలను, 50 కిరంతులను తమ కళము చేసికొనెను. ఇందులు వెదగిరంతులకూడ కలను.

మదరాసుకార్మి రేషను 821 నోటిసు

1904 వ సంవత్సరం మద్రాసు 3 వ సిటి మునిసిపల్ ఆర్డు 240 వ సెక్షను ప్రకారం తొడియాపేటలో సూర్యవారాయణ సెట్టిపిడికిని కంబాలమ్మకో విధింపి మధ్యయుండు కుప్పంకోట్లను ముఠిసిటి కాలూర సంబంధపు పనులు జరుపు నిమిత్తము యీ గురువారము నుండి మరుత్తువు పొందువరకు బుడ్ల రాక పోకల నుండి మూయబడును.

మద్రాసు కార్మి రేషను సెక్షన్ మున్ను డిపార్టుమెంటు } డి. సి. మొలోగ ప్రెసిడెంటు. 9-7-1917

వృత్తాంతములు

వడ్డేల కాసనము దొరతనమువారిచే అరులుగొనికి తేట దుననిపయనీయ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సర్ థామస్ హాలండుగారు కలకత్తా నగరమునకు విచ్చేయుదురని తెలియుచున్నది.

మైసూరు ఆడవులలో ఏనుగును తుపాకితో చంపుట కలన తేబడిన అభియోగమునని ప్రెసిడెంటు గారు ముద్దాయని విడచివెట్టిరి.

భారతభీష్మడనిగొని యాడబడుచున్న దాదాభాయి గారి మరణము సందర్భమున బెంగళూరు గానుక గ్రామణి సంఘమువారు 18 వ తేదీని సభ జరుపుదురు.

కర్నూలు మండలసభ: - నాల్గవ కర్నూలుమండల రాజకీయసభ డోనతాలూకా పనుపల్లి గ్రామమున యీ సంవత్సరము నవంబరు 17, 18 తేదీలకు జరుపబడును.

గంగూను యుద్వేగపు లాటరీ ఫలితములను నిశ్చయించుట యీ నెల 19-వ తేదీని జూబ్లి మందిరమున జరుగును. టిక్కెట్లను నీయుటకు అంధులకు బాలురకు నియోగించెదరు.

గోపి సెట్టిపాలెమునందు కట్టబడు వెల్లాల భోజనస్వరూపమునకు యీ నెల 16-వ తేదీని మా|| సర్ ఆలెక్సాండరు కార్డ్యు కే. సి. ఎస్. ఎ. గారు కంఠస్థాపనము చేసెదరు.

1918 వ సంవత్సరము జనవరి 15వ తేదీనాడు సర్ జేమ్స్ మెట్టెన్ గారు సంయుక్త రాష్ట్రముల లెప్టి నెంటు గవర్నరు గను సర్ హార్ కోట్ల బట్టకు గారు బర్మా లెప్టి నెంటు గవర్నరు గా నుండునని తెలియుచున్నది.

వైద్యశాలలయందు పని చేయుచున్న వైద్యులను వైద్యమునందు పనిచేయు నిమిత్తము పంజీనేయుటకు పీలరు నట్లు 30 మంది శ్రీమంతు వైద్యశాలలయందు పనిచేయుట కలకరించిరి.

ఈ నెల 9 వ తేదీని గుజరాతీ హిందూ శ్రీ. మండలి వారి యాజమాన్యమున సింగుడేశ్ మహిరాసభ సమావేశమయి డాక్టరు దాదాభాయి నారోజిగారి మరణముగూర్చి విచారించుచు నొక తీర్మానము చేసిరి. సోబీ నాయకుగారు వర్గాధిపత్యమును వహించిరి.

7 లక్షలు లాటరీలో సంపాదించిన నిశ్చయము గారు: - పూర్వము బొంబాయి వాస్తవ్యులుగా నుండి ప్రస్తుతము సింగపూరులో నివసించుచున్న నిస్సీమ్ గారికి బొంబాయి యధుబుణపు లాటరీయందు 7 లక్షల హాస్యముల బహుమతివచ్చెను. పీరు మరల బొంబాయికి వచ్చెదనని తెలియుచున్నది.

ఎస్. ఎస్. లేక్ ఆకు నతను కలకత్తా కాపు కంపెనీ బాంకి వద్దకుపోయి కెప్టను ఏ. ఆర్. హాంస్లీగారు 2000 రూపాయల చెక్కును మార్చుచుననిచెప్పి తనవద్దనున్న చెక్కులను యిచ్చెను. ఆత దాచెక్కులను దొంగిలించెనని బాంకి వారు గ్రహించి వారిపై కేసుచేసిరి.

శ్రీపియా వీరపములందు సుచార్ గ్రామమున ఇమేదావీ గృహమునొక అరటిచెట్టుండెను. వారివైభాగము ఎండిపోయినందున ఇంటివారు ఆ వైభాగమును నరికివేసి మొండెమును వదలివేసిరి. కొంత కాలమున కది ఆకులనువేసి నెలను కూడవేసెను. ఇంటివారుచరల కలకువైభాగమును నరికివేసిరి. తిరిగి కొంతకాలమునకు మరల నాకులు తేచిచరల కలవేసి నట్లు తెలియుచున్నది.

ఒక ప్రాచ్యుణకు తనభార్యను చంపుట: - పాలఘాటునంగు మారకతను గ్రామమున సుమకోస్త అమినాగా పని చేయుచున్న చివంబర అయ్య తన నతను తనభార్యతో దగవులాడి, ఆమెను విడిచివెట్టి చేరుగ కాపురమునడెను. ఆమె తన తల్లితోగూడ నిగించుచుండగ కోర్కనా దామె నిర్దోషిని రాత్రి నిద్రపోవుచున్నప్పుడు ఆమెను కత్తితోబాడిచిచంపెను. కరీరు మున్నె 67 కత్తిగట్టు కనబడినది. చివంబర అయ్యరుపై కేసుచేయబడెను.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ఆంధ్రవిద్యానిధి కట్టమున సంచారము చేసి, దాని ప్రయోజనమును ఆంధ్రసోదరుల కెరుకపరచి వారిని సభ్యులుగ చేర్చుటకు, సమర్థులగు యేజులను కావలసియున్నారు. వలయువారు, వారి కిదివరకు గల లోకానుభవమును గూర్చియు, వారు కొడువేతనమును గూర్చియు, ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శులు. 7 తంబు శైలివిధికి న్రాయు ప్రాధాన్యము.

విషయానుక్రమణిక.

కావలెను, ప్రభాభిప్రాయములు	2
రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు, స్థానికములు, జాతీయములు	3
విశిష్ట మహారాజుగారు, విదేశవాస్తవములు	4
హోమములు, శివులు, కృత్యములు	5
ప్రభావద్యానము	6
దేశభాష విద్యాలయములు	7
స్థానికవాస్తవము	8
ఆంధ్రమునకు స్థానికవాస్తవము	9
తంత్రీవాస్తవము	10-11-12
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాస్తవము	13-14
విదేశీయవాస్తవము	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది

గురువారము

దేశభాషా విద్యాలయములు

క్రొత్తమార్పునకే, యిదికేవలము మన దేశములో ననేకులు కలరు. మన దేశమందనవలయుది మానవకోటికి సామాన్యముగా. సంగ్రామము నూతనాకారము దాల్చిన నాటినుండియు, ఇంగ్లండు దేశములో పెక్కు మార్పులు గావించవలసి వచ్చెను. సభ్యులైనవిద్యార్థులు యవసరమయ్యెను. వెనుకటివలె అక్షరదశముతో పోరాడుట యవసరమయ్యెను. అనేక నూతన మార్గముల నన్వేషించి నవసరమయ్యెను. కాని కందకయద్ధమునకు బూర్వము ననసరించిన వర్తతులను విసర్జించుటకు యద్వైతాశ్రయ ప్రవీణులకు మొదలుగొట్టలేదు. కొంతకాలము పిమ్మట ప్రతికూలముగా, నూతన విధానముల ప్రవర్తనకుచుండిరి. కాని పరిస్థితుల ననసరించి మార్పుజేయుట యవసరమని లాయకులైన మొదలగు సంస్కర్తలు కట్టుబట్టి సంగ్రామపు నేర్పాటులలో తీవ్రముగా మార్పుల గాంచిన పిమ్మటనే, విజయముల బడసిరి. దేశభాషలలోనే విద్య నేర్చుటదేశీయుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి మూల సూత్రమని గ్రహించి, హిందూదేశమునందీ సత్యమును ఆంధ్రమహాజనసభా తీర్మానముల మూలమున వెల్లడి చేసిరి ఆంధ్రులు. పానుగంటి రామారాయనిగారు సామాన్యజానని నిర్మాణ సభలో విద్యను దేశభాషలలో నుపదేశించుట అవసరమని తీర్మాన ముపకరించినపుడు, ఆంగ్ల భాషాపాండిత్య ప్రకర్తమున కట్టలోటు వాటిల్లినందున సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారవలె, మహారథి కునివలె నెలిచి, ఆంగ్లభాషా ప్రాముఖ్యమును గాపాడిరి. ఇటీవల విద్యాశాఖాధ్యక్షుల సభ జరిగి

నపుడు, చెన్నరాజధాని శాఖాధ్యక్షుడుగ, స్టాను గారు దేశభాషాధ్యయము తమ రాష్ట్రమున అల్ప సాఖ్యకులయందు వివిధి యున్నదనియు, యది యెట్టి ప్రాముఖ్యమును వహింపలేదనియు సాహసముతో నుడిచి, తమ శిలాకాశిన్యభావమును గనుపఱచిరి. ఆంగ్లాభాషాప్రవీణతకు లోటు వాటిల్లినచో, హిందూదేశము అనాగరికీకృతి లోనికి వచ్చునని కాబోలు నీరియుద్దేశము. ఇట్టి స్థితి సంభవించుట భారతీయులకు మాత్రమేనా, లేక యితర దేశీయులకు గూడ ఈ కష్టము లానగూడునా? జపానుదేశమున ఆంగ్లభాషలో విద్య నేర్చుటలేదు అయినను నాగరికాగరిక్యతను వహించిన దేశములలో జపానుదేశము పేరెన్నిక గాంచినది. శాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధి కాలవాలమయిన జర్మనీదేశములో ఆంగ్లభాషలో విజ్ఞానమును ప్రసాదించుట లేదు. వాయువార్తా విధానమును గనిపెట్టిన మార్కెసి, విద్య నాంగ్లభాష మూలమున బంపలేదు. నాగరికతలో వాసిగాంచిన ఫ్రాన్సుదేశములో ఆంగ్లభాషాప్రాధాన్యము లేదు. అట్టితఱి హిందూదేశమునకు మాత్రమే, లోపము వాటిల్లినా? ఆంగ్లభాషను రెండవభాషగా నేర్చుకొనుట కీకముం దయినను అభ్యంతరముండదు. అందలి విజ్ఞానామృతమును గ్రోలుట కెట్టి యాటంకమును లేదు. కాని దేశచారిత్రను పరిచుటకును ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞానమును బడయుటకును, ఘాసరు, మిల్లను, మేక్స్ మురు, బియెర్లెన్ మొదలగు ప్రాచీన ఆంగ్ల కవుల గ్రంథముల నామూలాగ్రముగ జదివినగాని, యగ్గతలేదా? ఉన్నతవిద్య నభ్యసించిన భారతీయ సోదరు లెంతవరకు జ్ఞానాభివృద్ధిని బడసినారు? దొరతనమువారి కొలువులో లేఖకులుగ నుండుటకును, లేక యుపాధ్యాయులుగను న్యాయవాదుగ నుండి ఎటులెటులో యదరపోషణము జేసికొనుటకును ప్రస్తుతవిద్య యక్కడకు వచ్చుచున్నది. ఈ వృత్తు లిదివరకే విద్యాధికులకో నింకీ, వాటిలో తావు గల్గించుటలేదు. ప్రస్తుతవిద్యాధికుల ఆంగ్ల భాషా పాండిత్యము దేశోపయోగమున కేమాత్రమక్కడకు వచ్చుచున్నది? ఎన్నివత్సరములభ్యసించినను, మాతృభాషగాకపోవుటచే, ఆంగ్లభాషా హృదయమును పీడ గనిపెట్టలేదు. ఆ భాషలో హృదయముగ గవిత్వము జెప్పలేదు. ఉత్తమ గ్రంథములను రచించుటయగును. అట్లుండినను కాలము సంతను భాషాప్రవీణతను గడించుటయగుచున్నది. శరీరకార్యము పీడి నావహించినది. మేధాశక్తులు, వాడుకలేక, త్రుప్తపట్టినవి. ఆంగ్ల భాషాపాండిత్యము నలవరచుకొనుటకై పడుచున్న శ్రమలో నాల్గవంతు శ్రమను దీసికొన్నచో, దేశీయులలో ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానసంకన్నులు, దేశభాషాకోవిదులు, మహాకవులు నుద్భవించెదరు. మాతృభాషకు సగ్రహణమిచ్చి, భాషాగౌరవమును నిలువజెల్పెదరు. ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞానము మాతృభాషలో నెలుల లభించునని సందేహించవచ్చును. జపానుదేశములో నెలుల లభించినది? జపానుభాష మన భాషలకన్న పెక్కుడు అభివృద్ధి జెందినదిగాదు ఆ భాషలోనికి పాశ్చాత్య విజ్ఞానమునంతను జపానీయులు చెచ్చియుండగా, అట్టి కార్యము మరకేల యపాధ్యముగావలయును? రాజప్రతినిధియగు ఛలమృగ్గు ప్రభువుగారును వంగరాష్ట్రాధ్యక్షుడుగు రోనాల్డు ప్రభువుగారును యన్యభాషలో విద్య నభ్యసించుట యన్యభాషికము, అనగ్గదాయకమని వాక్రుచ్చియున్నారు. గతయూర్ధ్వమున జనసభలో విశ్వవిద్యాలయ తీర్మానమున దేశభాషలలో విద్యగొనెను విద్యాలయమున స్థాపించవలయునని గోరబడినది. దేశభాషా విద్యాలయముల సాధ్యసాధ్యములను దేశీయులు చర్చింపుచుండ, కార్యవాది యగు కాన్వేషించుట మహిళావిద్యాలయమును స్థాపించి దేశభాషలలో శ్రీలకు విద్య నొసంగుచున్నాడు. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో యీ యుద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగుచున్నది. నూతనముగ మదనపల్లిలో స్థాపించబడుచున్న జాతీయ విశ్వవిద్యాలయములో దేశభాష లే యగ్రస్థానమును వహించును. దేశభాషాధ్యయము నిర్మూలనను దాటినది. దేశీయుల యాదరణకు బాత్రమగు స్థితిలోనికివచ్చుట, యుద్యమాభివృద్ధి సూచకము. మైదరాబాదు నైజాముగారు నూతనమార్గ మవలంబించి, తాము స్థాపించబోవు ఉన్నేసీయా విశ్వవిద్యాలయమున, దేశభాష కున్నతస్థాన మిచ్చి యాదరింప బోవుచున్నాడు.

బొంబాయిలో నిటీవల సర్. నారాయణ చంద్రావర్మగారి యగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద జరిగిన విద్యావిషయక సమావేశమున, దేశభాషా విద్యాలయ స్థాపనమును గూర్చి తీవ్రముగా చర్చ జరిగినది. చంద్రావర్మగారివంటి ఆంగ్లాభాషాభిమానిగా రగ్రాసనాధిపత్యమును వహించినపుడు, దేశభాషావిద్యాలయ తీర్మాన మంగీకరింపబడుట కష్టసాధ్యము. సభాప్రారంభమునకు బూర్వమే ఇండియను సోషలిస్టుగారు పత్రికలో దేశభాషలలో విద్య నేర్చుట వినాశహేతువని వాదించబడినది. ప్రతిపక్షు లా సభలో యెదు యభ్యంతరముల జెప్పెరట. ఇట్టి యభ్యంతరములు ఆంధ్రోద్యమాభిలాషు లగు ఆంధ్రులకు నూతనములు గావు. మొదటి యభ్యంతర మిట్టి యూహ నవినమైనదని; రెండవది విధానమునకు దగిన ధనము లభించదని; మూడవది దేశభాషలలో జ్ఞానసము పాఠ్యమునకు నలయు పాత్రములు లభింపవని; నాల్గవది ఆంగ్ల భాషాపాఠ్యము తలక్రిందగునని; ఐదవది బొంబాయి రాష్ట్రములో గుజరాతు కరిగిని, మహారాష్ట్రులకును, సింధు దేశీయులకును, కన్నడులకును వైషమ్యములు గలుగునని, మొదలగు మామూలు యభ్యంతరములను జూపినారు. ఉద్యమము నూతన మునంతమాత్రమున, వినాశ హేతువని యూహించుట ప్రమాదకరము. ఇట్టి ప్రయత్నము లిదివరకే జరుగుచు గాంచినవి. ధనవిషయమై, ఎంత ధన మవసరమో తేల్చినయెడల, సుపాదింప వచ్చును. హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన ధనము దేశములో లభింపలేదా? తగిన గ్రంథసముదాయ మిప్పుడులేనిచో అవసరములనుబట్టి వాఙ్మయము యభివృద్ధియగుట సహజము. పాశ్చాత్యాభిప్రాయములను దేశభాషలలో నిపుడు వార్తాపత్రికలలోను శాస్త్రగ్రంథములలోను చెల్లపుచుండ లేదా? ఆ ముద్దేశములు దేశీయులలో వ్యాపించుచునే యున్నవి. అందుచే యీ విషయమై భీతి కవసరములేదు. ఆంగ్ల భాషకు లోటు వాటిల్లెడు. భాషను నేర్చుకొనుట కెట్టి యభ్యంతరము లుండవు. చివరయూజేతగా, వివిధభాషలు మాటలాడువారిలో యన్యోన్యకలహలము లుదయించునని సూచించుచున్నది. ఇంత కన్నను దూరదృష్టి లేని యభ్యంతరముండబోదు. ఆంధ్రులకిట్టి యభ్యంతరమునకు ప్రత్యుత్తరమును న్రాయ నవసరములేదు. దేశమున వైషమ్యములు వర్ణింపుటకు మాటుగ, దేశభాష లభివృద్ధిజెంది, దేశోన్నత్యమునకు మార్గమేర్పడును.

పై తీర్మానమునైన చర్చ ఫలప్రదము గాక పోయినను, బొంబాయిరాజధానిలో నిందువిషయమై గడలిక గలిగినవలె సుష్టము. దూరదృష్టి గలవారందఱును దేశభాషాధ్యయము నామోదించుచున్నారు. దీని యాధ్యాధ్యమును నిరూపించుట

కయి, ఆంధ్రులు ముందంజవేసి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము నిట్టి పునాదులపై స్థాపించి, భారతీయులకు మాన్యదర్శులగుదురుగాకయని గోరుచున్నారము.

శత్రువిమోచములు

విశేషసంఖ్యతో బయలుపెడలి, శత్రువిమోచములు అన్నిగోళముల నీవర్యాచుము లంజను పత్తనముపై వైచుటచే, ఆ గ్రంథజలలో కలవరము హెచ్చుచుంది. ఇటీవల జగ్జును విమోచముల దాడులు తగ్గిపోవుటచే, సుఖించి నిదురించుచున్న ఆంగ్లేయులలో, తిరిగి శత్రువుల దారుణకృత్యము లారంభమయిన వెంటనే సంక్షోభ మెక్కుడయినది. ప్రభుత్వమువారు సంతృప్తికరముగ రక్షణోపాయములను ఏర్పాటు గావించలేదని, లడను లోనిపత్రికలు ఆగ్రహవేళ పూరితములయి యున్నవి. ఇటులందుట సహజమేగాని, దొరతనము వారి యుద్దేశము తిన్నగగ్రహించుట యవసరము. కష్ట మొనగూడగనే ప్రభుత్వమును నిందించుట పత్రికాధర్మము కానేరదు. విశేషప్రభావము త్రిగారగు లాయుడు బాబ్ గారును, బోనద్దాగారును తగిన జవాబు చెప్పిరి. ఆంగ్లవిమోచములను సంగ్రామరంగ కార్యములనుండి మరల్చుటయే, జర్మనుల యుద్దేశము. సంగ్రామరంగమున ఆంగ్ల విమోచములు సైన్యవ్యూహముల కమితసాహాయ్యము జేయుచున్నవి. జర్మనువిమోచములు ఆంగ్ల సైన్యపంక్తులపైకి వెడలజాలక, నిరవధానులగు ఆంగ్ల ప్రజలను హింసించుటకు మొదలిడినవి. కాని జర్మను విమోచములు జేయగలుగు నష్ట మతి స్పష్టము. ఈ నష్టమును నివారణజేయుటకై, ఆంగ్ల విమోచములకు సంగరరంగమునుండి దీసివైచినచో, యావహమున కెట్టినష్టమువాల్లనోయూహించుట యవసరము. అందుచేత లాయుడుబాబ్ గారు ఇంగ్లండులోని విమోచముల సంఖ్య నధికముజేసి, సాధ్యమగుంతవరకు శత్రువులను గ్యోమాపివేసెదనని యభయమిచ్చుచున్నారు. డిప్యూటీ ప్రభువుగారు చెప్పినట్లు, విమోచముల సంఖ్య హెచ్చుచున్న సమయములో, వీటిని నడుపువారి నధిక సంఖ్యానులను తయారుజేయుటలో యంతర్యము ప్రయోజనము లున్న ప్రా యూహించుట కర్తవ్యము. స్వల్ప నష్టములను భరింపజాలక, సంగ్రామకార్యములకు విఘాతము గలిగించుట దేశహితము గాదు. ఇట్టి సద్విధానంలో, లాయుడుబాబ్ గారు తమ విధి కృత్యమును ప్రజలకు తృప్తికరముగ నెవేర్చెద రనుటకు సందియములేదు.

మిత్రమ దలివారి ప్రత్యేకపథ

రుష్యామొక్క స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ సంగ్రామవ్యవహారముల కష్టము పెగులుచున్నది. ఒక వంక వీరు ధైర్యముతో జగ్జులలో బో గావించుచున్నారమును బట్టుకొనిరి. ఇది ప్రశంసనీయమే. గ్రీసుదేశములో మిత్రముదలివారు జర్మనులతో కుట్ర సలుపుచున్న కారణమును రాజును పదభ్రష్టుని గావించి, యాతనికి నూనూనకల అలెన్జాండురు గారిని సింహాసనాసీనుడగ జేసిరి గదా! ఇటుల గావించుట రుష్యుల కిష్టముగలేదు. కానచే నీచయము తిని యసమ్మతిని మిత్రముదలివారికి రుష్యావారు దలిమివచ్చిరి. గ్రీసుదేశపు మూఱుకల గ్రీసుదేశమే సాధించుకొనుట భావ్యము కాని, యితరులందు తోక్యము పుష్పకొనుట తమకర్తవ్యములేదని రుష్యావారి యభిప్రాయము. దీని ననుసరించియే గాబోలు మిత్రముదలివారు ధైర్యవీరాష్ట్రమును నడలివేసిరని

నార్తలలో గావించుచున్నది. ఈ సమస్యయందుండికి సమృత్తుగుగులుల పరిష్కరింపవలెనని, మిత్రముదలివారు ప్రత్యేకసభను సమావేశపరచుచున్నారు. రుష్యాప్రభుత్వమువారు దక్షిణగ్రీసుదేశమూత్రతో తమ సైన్యములు పాల్గొనుటకు సమ్మతించ లేదు. కాని గ్రీసుగాజు సేకరుణమున సింహాసన భ్రష్టుని గావించక పోయినచో, గ్రీసు ప్రజలలో కక్ష లొకను పెచ్చు పెరిగిపోవచ్చు. స్వయామొక్క దుసి తిని బాపులు యసాధ్యమయ్యేది. కావున గ్రీసుదేశరక్షణార్థము కొరకును, స్వల్ప రాష్ట్ర విమోచనము కొరకును, ఆంగ్ల ప్రభుజాతులు గలసి గావించిన కార్యమునందు ఆక్షేపణార్హమయిన విషయ మెద్దియును గాన్పించదు. అయినను, ఐకమత్యము చెడకుండుటకై, జరుగనున్న సభలో అందఱులు గలసి యేకాభిప్రాయములు సంగ్రామవిజయమునకై పాటుపడుట యుభయవసరము. స్వల్ప విభేదముల గమనించుట కిది తరుణము గాజాలను.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారు.

వీరియందు స్వాగత్యాగము మూర్తిభవించినదనిన యతిశయోక్తి కానేరదు. ఈయన హిందూ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడునంతకును కంటికిని దుర లేకుండ, దేశమందంతటను వర్తనముగావించి కార్యసాఫల్యమును గాంచిన ధీరుడు. రాజకీయ వాతావరణము నందు విషమావస్థ ప్రాప్తించినసమయమున తిరిగి తరయనన్య సామన్య శక్తి నుపయోగించుచున్నాడు. వాగాడంబరముతో కాలము గడుపక, రాజప్రతినిధి వద్దకు వెడలి స్వయముగ ముచ్చటించియున్నాడు. అంతటితో తృప్తిజెందక బొంబాయి కేతెంచి వాచామొదలగు ప్రముఖులతో స్థితిగతుల గూర్చి ముచ్చటించి పునాకు వెడలిరాడు. వీరు చెన్నపురికి కొలది దినములలో విచ్చేయుదురు. ఈనెల 28-వ తేదీని బొంబాయిలో దేశీయ మహాజన సభోపసంఘము వారును, మహాత్మాజీయ సంఘమువారును, గలసి ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి చర్చించెదరు. ఆ సమయమున మాలవ్యాగారు రక్కడకు వెడలి, యా సభలో పాల్గొనెదరు. ఆ సభ గావించు తీర్మానముపై దేశీయులవలంబించు కార్యవిధాన మాధారపడి యుండును. ఆంగ్లప్రజలకు ప్రస్తుత స్థితిని గూర్చి దెలుపుటకు కాయబారగాను బాపు విషయము గూడ ఆ సభలో నిర్ణయింపబడును. ఇది గాక ప్రత్యేక దేశీయమహాజనసభ నేర్పాటు గావించు విషయమునుగూర్చి యాలోచించుట నీ తరుణమున యవసరము. మాలవ్యాగారు ప్రముఖులెల్లరతోను గలసి ముచ్చటించి, భారతీయులు తమ గమ్యస్థానమును సత్వరముగ జేర్చుమార్గము నాలోచించి యందుకు తగిన సంతృప్తికరముగ కార్యవిధానమును నిరూపించెదరని దేశ మెరుదుచూచుచున్నది.

దేశరక్షక సైన్యము.

ఈ సైన్యములో జేరవలసిన యవసరమును గూర్చి యిదివరకు విపులముగ చర్చించి యున్నాము. ప్రస్తుతస్థితికిని, యీ సమస్యకును విశేష సంబంధము గాన్పించదు. అందుచే, జాప్తగు మల్లిక్కగారు వ్రాసినట్లు, దేశీయులు తమ శౌర్య ప్రతాపముల కవకాశ మిచ్చుడి దేశరక్షక సైన్యమున జేరుట యవసరము. మాతృరక్షణము కొరకై, ఖగ్గధారులై వెడలుట యనుంగు బిడ్డలకు గౌరవప్రదము. అందుచే, భారతీయులు, నందు ముఖ్యముగ సాంధ్రులు, నీ తరుణమును బోగొట్టికొనగూడదని హెచ్చరించుచున్నారము.

స్థానిక వార్తలు

మెద్రాసు స్కూలు ఆఫ్ కామర్సు అందు ఎకానమిక్సు:-తిరుళ్ళిక్కేణి, మెద్రాసు నెం 160 గ ధనమున నన్న ఈస్టాబ్లిష్మెంట్ నిర్మింపి 47 వ ధనమున కు చూర్చిరి.

ఉపన్యాసము:-తిరుళ్ళిక్కేణి కెల్లెలు హోటల్ శేటిడిము (12-7-17) సాయంకాలము 6-12 నిమిషములకు టి. ఏ. సుబ్రహ్మణ్యము ఆ గృహ టి. ఏ. ఎల్. టి. గారు ఉన్నత విద్యా సమన్వయ సంఘ ముహ్య సింజెరకు.

గవర్నరుగారు:-గవర్నరు గారు యీనెల 15 వ తేదీ కుభ్యామ్మను 8 1/2 గంటలకు మెట్రాబండిలో ఉదక మండలముండి బయలుదేరి చెన్నపురి నెంట్రిల్ జేవనకు ఆ మఱునాడు ఉదయము 6-15 నిమిషములకు వచ్చెదరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:- సిండికెటు సభ్యులగు ఆర్. ఎల్. బోమ్మగారు తమసభ్యత్వమునకు యీనెల 2 వ తేదీని గాజీనామా రాఖుచేసిరి. వాస్తవమున నింకొకరిని నిర్దేశించవలసి యున్నది. రెగిస్ట్రార్ జేవన యీనెల 20 వ తేదీలోపున వ్రాసిపంపవలయును.

సంగీత కాలక్షేపము:-ఈనెల 14 వ తేదీ సాయంకాలము 8 1/2 గంటలకు పురుకునాకము చర్చి నందు టి. ఉప్పయ్యారాయర్ గారు అబ్రహం విశ్వాసపరీక్షను గూర్చి కాలక్షేప మొనర్చెదరు. హోమ్స్ నియు మొరలుగాగల సంగీత సాధనములు గూడ సుపయోగ పరచబడును.

ఉపన్యాసము:- మద్రాసు ముత్రిమప్పకవిధిలో 53-వ సంఖ్యల (ఎం. కై. ఎల్. ఏ) గృహమున యీనెల 14 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు వచ్చు కళాశాలలో పాధ్యాములగు సి.ఎస్. అంత నారాజుయ్యగారి ఎం. ఏ గారి ఆధిపత్యమునంద సభ జరుగును. చెన్నపురి కార్మికము ఉద్యోగులగు కై. మోకిటమ్మ గృహము హిందూదేశ వారి క్రామికాభివృద్ధి గురించి ఉపన్యసించెదరు.

ఇంగ్లండ్ కాలిపోవుట:- నిన్నటి (11-7-17) ఉదయము రహామి 8 1/2 గంటలకు మెయ్యడిపముల మేటన్డ మాల వాడలో నొక కృత్తస్త్రి కుటచేసికొనుమండగా దగ్గరగా నున్న ఎండుగడ్డి అంబుకొని మండె. ఆయిల్లు తాటాకులు బురుటచే నడిచాడ వెంటనే అంబుకొనినది. అనియును ఇరుగుపొరుగుల నున్న రెండు ఇండ్లను కాలిపోయినవి. గగ్గర కట్టివేయబడిన 8-4 గేదెలకుగూడ కొద్దిగా గాయములు తగిలినవి. రెండువారల కంటలను ఆస్తివేము యంత్రము నచ్చినది. చాలీను వెడ్డనుద్యోగులు గూడ నచ్చిరి.

నేటి వాతావరణస్థితి:-చెన్నపురికి దక్షిణమున వాయుభారమునందు మార్పులేదు. ఉత్తరమునందు కొంచెమే క్షుణ్ణమైంది. కిషకల్ప భాగమునందు వాయుభారము ఉష్ణ స్థితి అక్షిణముగలిగియున్నది. రాజధానియందు వంతెనల పల్లవు దిశగా వాయువు వీచుచున్నది. తూర్పుతీరమునందు వాయువు బలవంతముగా వీచుచున్నది. చెన్నపురి తీరమునందును దత్త మండలములందును కుష్మణాష్టమెక్కుకగా గలదు. అంతటను కొండ్లి పొక్కునక నే గలదు. పగటి యుష్ణము సాధారణ స్థితి కెక్కుచు నే గలదు. నెల్లూరునందును కడపయందును 101 డిగ్రీల (ఫా) ఉష్ణముగలదు. చెన్నపురియందు 99-6 డిగ్రీల (ఫా) యుష్ణముగలదు. రాజధాని యుత్తరభాగమునందు రాత్రి యుష్ణము సాధారణస్థితి కెక్కుచునే గలదు. మొరూరునందు ఉత్తరదేవులందును వాయునం దాగ్రత అధికమైనది. మెఘములును చట్టులుగా పట్టివి. పల్లవుతీరమున వర్షించుచున్నది.

సంచారక సైన్యకాలము:-కడప, బద్వారి, నెల్లూరు మండలములలో ముఖ్యముగ చరిత్యములు ప్రబలములగు నున్న పల్లవులలో సివిలు అసిస్టెంట్లు నష్టముల అధికారముక్రింద సంచారక సైన్యకాలమును స్థాపించుటకు నష్టప జనరలు గారి సలహాను దొరతనముగా గావించిరి.

ఆంధ్రమహాజన స్థాపితోప సంఘసభ.

బెజవాడలో 8-7-17. ఆదివారమునాడు జరిగిన సభా కార్యక్రమము.

(1) శంకర సుబ్బారావుగారు 8-7-17 తేదీని వ్రాసిన యుక్తముచదివి అందలి అంశములు ఆమోదింపబడినవి. ఆంధ్ర జేతమునందు ఆంధ్రనిధి వసూలునిమిత్తము తగుమార్గముల నడయుటకు ప్రతిపాదనగా కొక్కొక్క "సూపర్వైజరు"ను ఏర్పరచుటకు కార్యదర్శికి అధికార మియ్యబడినది. ఈ సూపర్వైజర్లక్రింద వారి జవాబుదారీమీద నెలకు 15 రు మించనిఖర్చుతో అవసరమైన ఏజెంట్లను నియమించుటకును కార్యదర్శికి అధికార మియ్యబడినది.

(2) శంకర సుబ్బారావుగారు తమకు నరసాపురం తాలూకాలోని గ్రామీణ ఉత్తరమున ఉడవారిచిన కార్యక్రమమును, కార్యదర్శిగారి అనుమతి ననుసరించి నిర్వహించుటకు తీర్మానించబడినది. (3) వల్లూరి సూర్యవారా యణరావుగారు బందరు తాలూకాకును రామప్రగడ సంచీన రావుగారు ఏలూరు తాలూకాకును అయ్యంకి వెంకటరమణ య్యగారు బెజవాడ తాలూకాకును పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు గారు తెనాలి తాలూకాకును న్యాయతి హనుమంతరావుగారు గుంటూరు తాలూకాకును సూపర్వైజరులుగా నుండి వారి కిరులమీద ఏజెంట్ల నేర్పరచి ఆంధ్రనిధికి వసూలుచేయుటకు అంగీకరించినందున వారిని ఆయాతాలూకాలో సూపర్వైజరులుగా నేర్పరచి. (4) ఈ కార్య నిర్వహణమునకు 0-1-0, 0-2-0, 0-3-0, 0-4-0 1-0-0 టిక్కెట్లను అచ్చుత్తించి వారివారికి కార్యదర్శిగారు పంపిస్తామి తీర్మానింపబడినది.

(5) ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికై పనిచేయు సంచారకార్యదర్శులు రెండు తరగతులుగా నుండవలెననియు మొదటితరగతి వారికి మాసమునకు గౌరవధృతి 50 రూపాయలును, సంచారద్యమము లకు గాను 15 రూపాయలును, రెండవతరగతి వారికి మాసము నకు గౌరవధృతి 25 రూపాయలును సంచార ద్యమములకు 10 రూపాయలును ఇచ్చునట్లు తీర్మానింప బడినది. (6) ఇంకా దు పనిచేయుచున్న స్వామిరాత్రి రామరాజుగార్లు మొదటి తరగతిలోను, ప్రసాదరావుగారిని రెండవ తరగతిలోను ఈ నెల మొదటితేదీనుండి చేసెనట్లు భావింపవలెనని తీర్మానింప బడినది. ఇంక నిర్దుట సంచార కార్యదర్శులను నియమించుటకు వార్తాపత్రికా ప్రకటనము మూలమున తగుప్రయత్నములు చేయుటకును తీర్మానించబడినది. (7) ఆంధ్రజన ప్రబోధము నకు తగు కరపత్రికలను మాసమున కొకమాత్ర ప్రకటించు నట్లును తీర్మానింపబడినది. (8) ఆంధ్రజేతగ్రంథాలయ సభ వారు కార్యదర్శి నేర్పరచిన యెడల ఒక సంవత్సరమువరకు నెలకు రు 25 చొప్పున యియ్యవలెననిగా అయ్యంకి వేంకట రమణ ద్వితీయ సభాపాది పట్టణంపై ఆ జనరలు గారు బలపఱచిరి.

సవరణ:— ఒక సంవత్సరమువరకు అతపదిముకు బదులు 6 మాసములకు అని మార్పుచేయవలెనని కొండ వెంకటప్పయ్యగారు ప్రతిపాదించి హరిసర్వోత్తయరావుగారు బలపఱచిరి. సవరణ ప్రమాణసాంగీకృతము. సవరణతో తీరుమానము అంగీకరింపబడినది.

చెరికాని లచ్చారావు, పి. చెంగయ్య, ఉప్రమే ఆలీషా కోవిలమాడి గోపాలకృష్ణయ్య, తురగా పూర్ణచంద్రరావు, పానకా ట్టాభిరామరెడ్డి, భోగరాజు పట్టాభిశతారామయ్య, గొల్లపూడి శతారామరాత్రి, డి. శేషచలపతిరావు, బుస్సా రెడ్డి, సామి వేంకటచలంపెట్టి, చోరగడి వెంకటాద్రి, నాకల వెంకటసుబ్బయ్య, భాజామన్నేశ్వర్, కట్టమంచి శ్రీ సురరెడ్డి గార్లు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

న. దిరాజు బాపన్నగారిని నియమించుటకు విషయము ఆమోదింపబడినది. బాపన్నగారి నివేదికలపైని లక్ష్మణరావు పంతులుగారు వ్రాసిన లేఖను చదివి వారు మాచించిన కార్యక్రమమునుగూర్చి రాజోవు సభలో చర్చజరగునట్లు తీర్మానింపబడినది.

జేవులపల్లి స్వామిరాత్రిగారు మంజూజిల్లాలో రాజోవు సంఘసభకు పనిచేయు నియమింపబడిరి. ప్రసాద రావుగారిని నెల్లూరు కౌంట్రీ కమిటీవారికి సాయముగా పంపునని గా. అయ్యంకి కృష్ణారావుగారు కోరినవిషయమును విచారించి ఆజ్ఞుచేయుటకు వీలులేనని తీర్మానింప బడినది. వారిని కార్యదర్శిగారి అనుమతిమీద గుంటూరుయండలము నందు ఆంధ్రోద్యమ నిర్వహిని ఆంధ్రనిధి వసూలునకు పనియోగి మనట్లు తీర్మానింపబడినది.

రాజోవు స్థాయి సంఘసభ రాజువరేంద్రవరములో అగష్టమాసమునందు జరుగునట్లును తీర్మానింపబడినది.

రషియనుల క్రొత్తయవస్థాపనము

చాలాగ్రామములు, శత్రువులు రషియనుల స్వాధీనమగుట. రషియా వాయువాత్మ లిట్లు ప్రకటించుచున్నది:—

శత్రువుల తంత్రీకముగ ప్రతియుద్ధములను నల్పుమన్నను జనరలు కార్మిలాపుగారు యవస్థాపనమును జేయుచునే యుండెను. మరికొన్ని గ్రామములు మా స్వాధీనమైనవి. నేయి కంటే ఎక్కువగ శత్రువులు మా చే జిక్కిరి. యుద్ధ సామగ్రి కూడ చాల వరకు మాకు లభించినవి. డోవెక్ వైపున జనరలు కార్మిలాపుగారు యవస్థాపనమును గావించుచున్నారు. హలిట్వరస్తాలయందును హసిస్కా, పాకోవు, ప్యావెన్సు గ్రామములందును దారుణయుద్ధముజరుగుచున్నది. ప్యావెన్సుగర్ల రషియనులు సన్నీలతో పోరి శత్రువులను పలాయనము గావించిరి. విక్టోరొవు, మాడెక్ హసిస్కా-పాసీకేవు గ్రామముల మావశమైనవి. బకోవిట్సా గ్రామములు ప్రవేశించితిమి. లోమిన్జిగవడివైపు శత్రువులు తిరోగమనమును గావించిరి. రెండుకోజుల యవస్థాపనమున మా సేనలు అతిసాహసముతోపోరి శత్రుపంక్తులలో చాలవరకు చొరబడినవి. సోమవారమునాడు ఫిరంగులను వశీకరణము జేసి కొంటిమి.

హాల్నిజు పైకేగుట

వెట్రోగ్రాదు 10:—జనరలు కొన్ని లాపుగారి ఆశ్రితదళములు హాల్నిజుకు దక్షిణముగ తిరోగ మనము గావించుచున్న జనరలు కిరుబాచగారి వైద్యములను వెన్నంటుచులు కోరెట్టునదివైపునకు పారవోలుచుండెను. ఈయిరుల కూడా నదికి సమరేఖగ నున్నది. తూర్పు గట్టునున్న అటవీప్రదేశమునకు బాక్వాదియొక్క పడమటి గట్టు చాల ఆధారముగ నున్నది. కాని నీలిబాహుళ్యలైన శత్రువులు రషియను లీన దిని వాటిహతుండగ అడ్డపడగలరని తలంచుటకు వీలులేకున్నది. డోలీనావైపు రషియనులు పురోగమనమునూపు జేయుటకు వీలులేదు. హాల్నిజు కుత్తర ముఖముగ నున్న 7-8 వైద్యములు హాల్నిజుకు దక్షిణముగ నున్న 8వ వైద్యముతో కలసి గడియారమువలె పనిచేయుచున్నవి. హాల్నిజు ప్రానినులా మధ్య కలసియు పోయియున్న జనరలు వాక్ బోతమును జగ్గునవైద్యమునకును, జనరలు కిర్బాదిగారి వైద్యములకు రషియనుల 8వ వైద్యముల విజయముచే వియోగము సంభవించెనని రెచి పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. హాల్నిజును జగ్గును వదలివెట్టెదలని పత్రికాధిపతి ఊహించుచున్నారు. హాల్నిజు అంత బలకరమైన దుర్గముగాదు తూర్పునను, అగ్నేయమునను జనరలు వాక్ బోత్తురు గారి స్థానముల కాధారముగ ఒక వంతెన గలదు.

హాల్నిజు పతనము.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 11:— రషియనులు హాల్నిజును వశీకరణము జేసిరి.

జగ్గునప్రధానమంత్రిగారి యవస్థ.

లండన్, జూలై 10:— హెర్బాక్ బెత్మన్ హాల్నిజు గారి యవస్థ ఇంకను కుదురుపడలేదు. బెత్మన్ లో రాజ్యాంగ సభ లనేకముగ జరుగుచున్నవి. జాతీయవాదులును ఉదార స్వభావమును పూర్వాచారపరాయనులును ఎంత యల్ప సంఖ్య గనున్నును ముఖ్యమున జేర్చుకొనుటకు హెర్బాక్ బెత్మన్ హాల్నిజుకు తమయావచ్చుకీరి విని యోగించుచున్నారు. వీరి కలులను గూడ తమమతమున జేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. క్షీణమాన్యులు హిందెక్ బర్ల గారు హాల్నిజుగారి స్థానమున యోగింప బడుదుని ఇటీవల సమాచారములవలన తెలియుచున్నది.

ఫిరంగులవశ మొనరించుకొనుట.

వెట్రోగ్రాదు జూలై 11:— హేరిట్టయొద్ద రుష్యా వారికి 30 కి పైబడిన సంఖ్యగల ఫిరంగులు లభ్యమైనవి. రుష్యులు సేనలు శత్రువులను వెంబడించుచున్నవి.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండన్, జూలై 11:— ర్విజను పట్టుకొని జనరలు చర్చిన్నపు రు పర్చిముగ ముందునకేగి బోమిన్జా పర్చిమును చేరి. రష్యావారి యెరు. బాక్వియ. రెండుముక బొంబులకేతు. ఆవాసు జరిగి సుగర. నవరష్యా. రు 250 యుద్ధ వైనికులను ఫిరంగులను వశపరచుచు.

ప్రధానమంత్రిగారిపై దండెత్తుట

లండన్, జూలై 10:— జర్మనీలో స్థితిగతులు అయోమయముగ నున్నవి. హెర్బాక్ బెత్మన్, హెర్బాక్ బెత్మన్ ముఖ్యగారి రాజీనామాను కెయిజరు చక్రవర్తిగారు అంగీకరించినది. తెల్పుట కెట్టియాధారము కాన్పించదు. కాని ముఖ్యమగు మార్కులు కొన్ని కలుగునని సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి. క్షీణమాన్యులు హిందెక్ బర్ల గారు సర్వవైద్యనిరంతుకాధికారిగ. నియమించబడుననిపరాసువాఖ్యానకర్తలు వ్రాయుచున్నారు. హెర్బాక్ బెత్మన్ హాల్నిజుగారిని తొలగించుటకు వియన్నా వారు కారకులని ప్రబలమగు వదంతిగలదు. ఎక్కువ పలుకుబడిగల క్లెరికలుల ప్రతినిధులు కొంతమంది రిచిస్ట్రారులో చాల అధికారమును చెలాయించున్నారు. వీరీమధ్య వియన్నాకుబోయి అచటనున్న ఆస్తియాలో నానుకులుగనున్న కొంతమంది ధనికులతో ముచ్చటించిరి. వీరు వియన్నానుండి తిరిగివచ్చిన వెంటనే హెర్బాక్ ఎర్జి బర్ల గారును వారి మిత్రులును చెత్తును హాల్నిజుగారి కార్యములన్నిటికి అధిక్షేపించుట కారంభించిరి. ఇదేకాలమునందు దక్షిణ జర్మనీ జాతీయ ఉదార స్వభావముగల పత్రికలన్నియు జగ్గును మిత్రుల భావమును విస్తరించి ప్రజాప్రభుత్వపు సంస్కరణలను కలుగజేయుడని వ్రాయుచుండెను.

జగ్గునివారి ప్రకటనము.

లండన్ జూలై 10:— ఈ ప్రెసురంగమునకు, వీట్సు హెత్మన్ తూర్పునకు ఫిరంగుల యుద్ధము తీవ్రమయ్యెను. రెన్ను ప్రెస్నీయి పరిసరముల మెస్సిస్సు ఈ కార్యమునను, సెయింటు క్యెంటినినకు యవ్యమునకు పరిశీలకదళ యుద్ధములు జరిగినవి. రీగాడ్విక్ స్కూ స్కొగ్గున పరిసరములయందు పోరాటము తీవ్రమయ్యెను. ప్రైవెట్ నీట్సులకునడుమ రష్యులు సేనలు శాంతిముగ నున్నవి. ప్రానిస్లాకు వాయవ్య భాగమున యుద్ధము జరిగి తత్కారణమున మా సేనలను ల్యుకోవిట్సా వెనుకకు చేర్చితిమని యొకజర్మన్ వాయువాత్మ వలన తెలియుచున్నది.

ట్రాస్నినియ నూతన పరిపాలకుడు

హోబార్ట్ జూలై 11:— ట్రాస్నినియా నూతన గవర్నరు ప్రాన్సిసు ఎ. ఎన్. న్యూకు సేటుగారు సంపూర్ణమగు నారోగ్యముతో నిటకేరి. ప్రజలీయనకు స్వాగత మొనగిరి. గవర్నరుగారు ప్రమాణముల నొనర్చిరి.

అల్పరాష్ట్రములు

జర్మనీల కరుణాప్రవాహము
వాషింగ్టన్, జూలై 11:— జర్మనీల హక్కులకు నెట్టి భంగము కలిగిన, తున్నపుములకు స్వల్పరాష్ట్రములు లక్షమ వాదులని జర్మనులు బెదురించి యుండినది, జర్మనీతో సంబంధములను తెగ బ్రెంపు చేసికొనుచు వైబీరీయా రాష్ట్రము ప్రకటించిన లేఖలన స్పష్టమగుచున్నది. వైబీరీయా యందలి జర్మని రాయబారి వాక్యములే వైయందు పొందుపరపబడినవి. జర్మనులకు కలుగు నష్టములకు స్వల్పరాష్ట్రములు తమ వాదులనియు, సామ్యు చెల్లింప బిల్లులు పంప బడుననియు, చెల్లింపయెడల యుద్ధానంతరమున సామ్యు రాబట్టుకొన వర్య జరుపబడు ననియు వై యుగోగ్రి య నెను.

పార్లమెంటు రహస్యపుసభ

లండన్, జూలై 11:— రహస్యపు సభయ దు ప్రధాన మంత్రి ప్రసంగము సభ్యుల తృప్తిపరచినట్లు గానవచ్చుచున్నది. కాని బుండనముమాత్రము తగ్గలేదు. మానదళ పరిపాలనయందు సంపూర్ణమగు మార్పుత్యావశ్యకము. రణరంగ వైద్యముల ఆవశ్యతల కెట్టి లోపమును కలుగజేయుకుండ మానదళమున మార్పులు చేయవచ్చును. ఇటీవలిలో శ్రేంచి శ్రువు బిల్లునుగూర్చి మండెనని కొంత యాక్షేపణ కలిగినది.

జనరలు బ్రుసిలాపుగారిని ప్రశంసించుట.

లండన్, జూలై 11:— ఇటీవలి విజయమునకు జనరలు బ్రుసిలాపుగారి నభినందించుచు సర్ విలియం రాబర్టుగారు తంతివాక్యనంపిరి. ప్రారంభమైన యుద్ధమును విజయము కలుగునట్లు నడపుటయందు వీక్షతో పనిచేయుచున్నామని బ్రుసిలాపుగారు వరల తంతివాక్యనంపిరి. బ్రాంఫు వాసు ప్రకటించిరి.

కొయ్యలగూరి శాసనపద్ధతి ప్రవర్తనము.

హాహా! జెల్లానుశాసనసభ గూరి తొలగించుటకు ఇంకొక విధి ప్రకటించును. కారణమును లిచిన్ విస్సీ ప్రభువు గారు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు. ఈయన లండనులో పూర్వము జర్మను రాయబారిగనుండి, ప్రత్యేకముగ ఒకరే చిరకాలము ప్రభుత్వమునుండి అనుమతమును. అక్కడ పలుకుబడిగల కోటిశత్రులను, పూర్వచారపరాములును వలదని వాదములు సల్పినను శాస్త్రపద్ధతిననుసరించి పార్లమెంటు పరిపాలనను ప్రవేశపెట్టవలెను. లేనిచో దేశము పాడగును. ప్రజలను కొనుదానికంటె కొయ్యలగూరి శాస్త్రవిధానములందు ఎక్కువ విశ్వాసము గలవారు. నాకు తెలిసినంతవరకు కొయ్యలగూరి చక్రవర్తిగారు రాజ్యాంగ విషయములందు జ్యోత్యము కలగజేసికొనట లేదు. ఏదో కొన్ని భావోద్వేగముతో గూడుకొన్న తంజివారలయందు మాత్రము స్వయముగ ప్రవర్తించుచుండిరి.

విదేశ వార్తా సంఘము.

లండన్, జూలై 10:— విదేశ వార్తా సంఘము వారి కార్యములగురించి ఉదారస్వభావము గల జర్మనుపత్రికలు ఆందోళనము గావించుచున్నవి. క్రొత్తు, ధనికులగువారి కొంతమంది జర్మను మిత్రులు ఈసంఘమునకు అధికారులు ఈసంఘము వారిదివరకే అనేకపత్రికలను కొనిరి. ఉదార స్వభావము గల రాష్ట్రీయపత్రికలను కూడ కొన నిచ్చగించుచున్నారు. ప్రాగ్దేశమునుగూడ ఈసంఘమువారు పనిచేయుదురు.

నార్మన్ డిప్రెస్.

సలహా.

న్యూయార్క్, జూలై 11:— అధినివేశముల సంఘము న్యూయార్క్ శాఖవారి సమక్షమున నార్మన్ డిప్రెస్ ప్రభుత్వమునకు:— సంఘమువారి నాలుగువందల శాఖలను, యుద్ధమున సంయుక్త రాష్ట్రములకు తోడ్పడవలయును యుద్ధ సేవాయోగ్యులగు వయస్సుననుండి వారందరును వైద్యమున చేరుకొనవలయును. మాతృకత భక్తి పునస్కరమును కా ర్యములకై సంఘమువారిరుండి లక్షల డాలరులను గూర్చి. దీనియందు సగముద్రవ్యము విమానముల క్రింద వ్యయమొనరింపబడినది.

లిబేరేయ-జర్మనీ దేశములు.

లండన్, జూలై 11:— లిబేరేయలోనున్న జర్మనుల నందరిని పంపివేయవలెననియును జర్మను వ్యాపారమునంతయు కట్టివేయవలెననియును లిబేరేయ దొరతనమువారు రాజ్యాసిందిచ్చి రైతుల కంటెపెనీవారు తెలిపిరి. పశ్చిమ ఆఫ్రికాలో జర్మనుల కిదియే కదపటి రాజకీయ వాణిజ్య స్థానముగా నుండెను. ఇదటి వ్యాపారములో క్లివంతు జర్మనులదే. ఇటుండి చమురు, దినుసులు మున్నగునవి యుద్ధమునకు పూర్వము హుబరీ బ్రెమెనులకు వెళ్లుచుండెను.

10 గ్రీసు సేనలు.

కోము, జూలై 10:— 10 గ్రీసు సేనలను రక్షణమునకు పంపుట కనువగునని వెనిజలసు గారునుడిచిరి. గ్రీసులోని మిత్రముడలి ప్రధానోద్యోగి జున్నుట్టేము గారు పారసుకు వెళ్ళుచు నుడిచిరి.

పరాసువారి ప్రకటనము

లండన్, జూలై 11:— కోనీ కుత్తరమున తీవ్రమగుపోరు జరిగినది. 304 వ గుట్టయొద్ద ఫిరంగులు కాలవడినవి. జర్మనులు వొయినరులో స్ట్రీట్ కుత్తరమున తలపడిరి. పిమ్మట శత్రువు లాక్రమించి గలిగిన ప్రదేశము నుండి వారిని చాలవరకు పరాసువారు తరిమిరి.

కనస్టాంటి నోపిలువైన దాని.

లండన్, జూలై 11:— బ్రిటిషు నౌకావిమానములు సోమవారమునాడు రాత్రి కనస్టాంటి నోపిలువైన సంఘటనయందు గొప్ప నౌక యుద్ధనాకల మధ్యమందునుచు దాని మీదను తేల్చిన నౌకలమీదను యుద్ధకార్యాలయము మీదను గుండ్లను వదిలెను. మంటలులేదని. శత్రువులు వెనకబడిరి. వారికి కొమన విప్లవసక శత్రువులులేవు. వారు ఫిరంగులను కాల్చిరి. వైమానికులు సురక్షితముగ వచ్చిచేరని నౌకావళి వారు ప్రకటించిరి.

హిందూ దేశమున విప్లవము

కలిగించుట కొకట.

సాన్స్టాన్స్, జూలై 11:— హిందూ దేశమున విప్లవము కలిగింప ఆమెరికాయందు జరిగిన కుట్రవిషయమై సంయుక్త రాష్ట్రముల వందల వ్యాపారోద్యోగి యిట్లు తెలియజేసెను:— వర్తమాన సంగ్రామమునకు పూర్వమే ఇంగ్లాండు వై యుద్ధమును జరుపుటకు ఆమెరికాలో ప్రయత్నములు జరిగినవి. కుట్రకు సంబంధించిన వారు 105 యు. యుద్ధమారంభమైన వెనుక, బెర్లినుకు వీరు రాయబారుల నంపిరి. అచట జర్మను ముగారి సహాయ యాజమాన్యముల క్రింద ఇండియా కమిటీ యొక ప్రవృద్ధి. ఆయుధ సామగ్రిని విశేషముగ గొనట వైనికులకేర్పే వారిని హిందూ దేశమునకు పంపుట చీనా జపాను దేశముల గుండు ఆమెరిక సమామలనుండి దొంగతనముగ ఆయుధసామగ్రిని నడపుటకొక నిర్మాణము యీ మున్నగు కార్యములను కుట్రదాల్చి తలపెట్టిరి. ఇండియా దేశమున బలమగు వైద్యములనిల్పి వానిని యుద్ధరంగములకు బంపకుండ అంగదొరతనము నశిస్తోనట్లు కుట్రదాల్చి ముఖ్యోద్దేశము. కుట్రసంబంధమున, జర్మనీదేశమున కనుకూలమగు సమాధానముల సేనన్న నొత్తిడి కలిపించుటకు గాను చీనా జపాను రాష్ట్రములకు నేరు లంపబడిరి.

ప్రజల దుస్థితి

సాంఘికవాదుల హెచ్చరిక

లండన్, జూలై 10:— విప్లవోత్సాహమునకు ఆప్టా హంగరీ ప్రజల ప్రతినిధులందరును జనసామాన్యముయొక్క స్థితిగతులను బాగులేవనియు దుశ్చరముగ నున్నదనియు తెలియజేసిరి. ఆస్త్రియాకు గలిషియాదేశము ధాన్యగారముగ నుండెను. అదిపు డేమియులేదు. కార్మికు లిట్లు ఎంత కాలము ఇక్కట్లు పడవలయునో నడుపుటకు వీలులేదని ఒక జర్మను సాంఘికవాది నడిచెను. నిమ్న జాతు వాది కోపమున వనము ఆపలేమనికూడ జర్మను సాంఘికవాది తెలియజేసెను.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండన్, జూలై 11:— 24 గంటలు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చి న్యూపార్ట్ రంగమున శత్రువులు మంగళవారమునాడు సాయంకాలము తలపడిరి. వారు ఫిరంగులను తీవ్రముగ కాల్చి సముద్రతీరమునందలి క్లూన్సు భాగమున రక్షకస్థానములను ధ్వంసము చేసిరి. ఇజరుకుండాలు తెగ నొట్టబడుటచే నిచటి వారు ప్రత్యేకింప బడినందున శత్రువులు 1400 గజముల పొడగున మాకండకములలో ప్రవేశించిరి. 600 గజముల లోతున సముద్ర తీరమున ఈజరుగట్టును చేరిరి. పిమ్మట వారు లంబాల్లెను యొద్ద మరి కొన్ని స్థానములను వశపరచుకొనిరి. మేము వారిని పిమ్మట తలపడి పారదోలితిమి.

మిత్రముడలి వారి ప్రత్యేకసభ.

రషియనులు గ్రీసుదేశము పట్ల బ్రిటిషువారి నడవడికను సమ్యుతించక పోవుట.

సెక్రొగాడు, జూలై 6:— బాల్కను వ్యవహారములను మోచించుటకు మిత్రముడలివారు ప్రత్యేకముగ సమావేశమగుచునని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. బాల్కను రాజ్యమును ప్రస్తుతము రాజ్యాంగవిషయములన్నియు చిక్కులలో నున్నప్పుడు ఇట్టి సభ సమకూడుట చాల యుపయోగకరము. ఈ సభవలన అందరికిని వర్తించు విధానమొకటి నిశ్చయించు బడును. సంధివరకులను గురించి రాజకు సమావేశమునకు దీనికి ఎట్టి సంబంధములేదు. గ్రీసుదేశమునకు ఇతర మిత్రముడలి వారిదర్శన బాగుగ లేదని నొంతనమువారు అభిప్రాయించిరి. ప్రభుత్వమువారు బాల్కను సమావేశమున నుండిరి. పూర్వపు రాజుగానుండిన కాక్స్ ఫోన్ మైను గారిని మేము ప్రేమించుచున్నాము, వానిపద్ధతిని మేము సమ్యుతించు తుండినా, బలాత్కారముగ వాని రాజధానినిగజేసి ఇంకొకరిని రాజుగ నియమించుట మేమెంతమాత్రము సహించబాలము. గ్రీసుదేశపు పరిపాలనాపద్ధతి, అధికారము మున్నగునవి ప్రత్యేకము గ్రీసుదేశపు ప్రజలకు సంబంధించినవి. వారి నాలోచించు తుండగ మరెట్లు జేయుటచేయవలెనో తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు తమ సేనలను దక్షిణ గ్రీసుదేశమున జరుగుచున్న యుద్ధమునకు పంపమని నిరాకరించిరి.

జూంటను అంతర్గమి స్థానము

రయోజిజినికో, జూలై 11:— అంతర్గమి స్థానమున జూంటనువద్ద నమర్చియుండుట నొక ప్రత్యేక యుద్ధనాక గుతులించెను.

రాజప్రతినిధిగారికి తంజివార

సింలా, జూలై 11:— హిందూదేశ మంత్రిగారిచే హిందూదేశపు రాజప్రతినిధిగారికి యీ క్రింది తంజివార యీ నెల 10 వ తేదీని పంపబడెను:—

రషియనులు తమ స్థలమును కాపాడుకొనుటకు శత్రు పక్షమువారిని అనేక స్థలములలో నెదుర్కొనుచున్నారు. ప్రాంతునకు పశ్చిమమున నున్న తమ గా కా పాడ బడిన స్థలములను నెదుర్కొనుచున్నారు. జె జూ పాన్ పట్టణమున, దానికి దగ్గరగానున్న 4 పల్లెలను రషియనులు పట్టుకొనిరి. ఓరి ఆశ్వదశములు పారిపోవుచున్న శత్రువులను ల్యాంట్ వా నడిచుటకు వెంటదరిమి 6000 మందిని ఖయిదులుగ ను, 48 ఫిరంగులను శత్రు వైద్యమునుండి పట్టుకొనిరి. కానియూ చినద్ద రచ్యులకును శత్రుపక్షము వారికిని పోరాటము జరిగెను. యుద్ధమున యమున శత్రు పక్షము వారికి సహాయము వచ్చినను ముఖ్యమైన స్థలములు యుద్ధమంతముగ నప్పటికి రష్యనుల ఆధీనములోనే యుండెను. పరాసురంగమున ఘోరయుద్ధము జరిగెను. జర్మనులు తిరిగి భయంకరముగ ఎనేన్ పద్ద నాలుగు స్థలములలో నెదుర్కొనిరి. పరాసువారు వైద్యముగా పోట్లాడి మొదటి వరు సలలోనికి కొరబడిన జర్మనులను తరిమివేయగలిగిరి. వద్దను ప్రాంతమునందు కొద్దికాలము క్రిందట పోగొట్టుకొనిన స్థలమును పరాసువారు తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. పరాసు వాయువిమానములు జర్మనీలోని పట్టణములపై గుండ్లను వదిలెను. శ్రవనదీకి దక్షిణముగ పోయిన ఒక వాయువిమానము ఈనెల వద్ద జరుగుచుండే క్రవ్యుకర్మాగారముపైని బొంబులు వేసినది. మిగిలినది ప్రేవుమిదను, ల్యాండ్ విగ్ మేరిక్ మీదను, రైను నిదివైపున్న కోబులె జువైని బొంబులు వేసినది.

జర్మను వాయువిమానములు లండన్ నగరముపై బొంబులు వేసి 43 గృహిని చంపి 197 మందిని గాయపరిచినవి.

ఇటలీవారు కాన్ సోను పోవుటలో కొంచెము ముందు నకు పోయిరి.

జర్మనీ ఇంగ్లీషువారు చాన్ వెల్లరు గారు రాష్ట్రీలాభ విక హితము. గుసంగిని నిరాకరించినందున ప్రజల మనసు నిరసించిరి. జర్మనీవారు చాలసంది తాము తమ దేశమును కాపాడుకొనుటకు పోరాడుచున్నామని. వెంటనే సంధిచేసికొని పనిపాటు చక్కపెట్టుకొనుటకును పార్లమెంటు ప్రభుత్వమునకు లోబడుటకును తాము సిద్ధముగ నున్నామని.

ఇంతవరకు ఆహార పదార్థములు గలిషియానుండి, వచ్చుచుండెను. ఇప్పుడవట నతయు చెల్లి పోయింది. ఇతర దేశములనుండి ఆహారపదార్థములు మనకు రావలసియున్నది. అని ఆస్త్రియాపార్లమెంటు డిప్యూటీ గారు చెప్పిరి.

LATEST TELEGRAMS. (BY WIRE.)

SIMLA, July 12. The tenure of office of the Hon'ble Sir James Meeson, Lieutenant-Governor of the United Provinces, has been extended to the 15th January 1918.

LAHORE, July 12. LONDON, July 10th. It is reported from a neutral source that the German Admiralty realising the failure of submarines has planned to force peace by means of air campaign.

The "Daily Telegraph" says that the War Office policy gives priority to the needs of battle fronts.

LONDON, July 11th.—A wireless message from New York says "It is expected that the Government will seize a number of prominent Germans in retaliation for the recent outrage in Belgium unless the Belgians are returned. A Socialist paper in Philadelphia has been suppressed and forty-five socialists arrested for sedition. Wholesale discharge of Austrians and Germans from Government employ has begun." ("C. & M. Gazette")

CALCUTTA, July 12. Addressing a Home Rule League meeting last evening Mr. A. N. Chaudhuri, Barrister, said that he was "one of the first critics rather savagely Sir S. P. Sinha's Congress speech but after Sir S. P. Sinha had recently gone to England the speaker was told that he had changed his opinion regarding the realisation of Self-Government. He no longer was of opinion that the time was "not yet" and how had this change come about? At an interview in England between Sir S. P. Sinha and Sir Charles Horden, the Premier of Canada, the latter in the course of conversation learnt that India had not got Self-Government. He said to Sir S. P. Sinha what? You have not got Self-Government in India? Sir S. P. Sinha said: No.

Then Sir Charles Horden said emphatically. Then you ought to get it this evening.

Since then Sir S. P. Sinha had changed his opinion and the speaker hoped others would.

BOMBAY, July 11. The Commission issued by the King's Bench Division of the High-Court in case of Mr. Balgar dhar Tilak versus Sir Valentine Chirel to examine certain witnesses began sittings in the Bombay High-Court on Wednesday. Mr. Khandalavala, Barrister and Assistant Registrar of the High-Court is the Commissioner appointed by the Chief Justice for recording all evidence. Mr. Karandikar of Satara with Mr. Bhakle and Mr. Desai appeared for Mr. Tilak. Mr. Binning instructed by Messrs. Little & Co, appeared for Sir Valentine. Proceedings were not open to the public.

THE GREAT WAR

Constantinople Bombed: War Office Hit

British Seaplanes Attack Turkish Battleships

Ten Greek Divisions to Take Part in War

BRITISH PREMIER'S STATEMENT ON AIR RAIDS

86 FRENCH AEROPLANES RAID ESSEN

HALICZ CAPTURED BY RUSSIANS

RUSSIA DISAPPROVES ALLIES' BALKAN POLICY

[REUTER'S AGENCY.]

THE AIR RAID ON LONDON.

Premier's Statement in Secret Session Army's Needs Must Come First.

LONDON, July 11.

It is officially announced that the secret session of the House of Commons Mr. Lloyd George stated that twenty two Gothas, each carrying eight hundred pounds of explosives, came over London on Saturday three of which were destroyed. The Germans had organised protesting squadrons in order to assist the raiders on their return. Six of these were destroyed and one was injured. Therefore the attack was not made with impunity. He pointed out that complete protection in the air could never be secured. British machines daily crossed the German lines at the front and in spite of terrible anti-aircraft fire and very powerful air squadrons they bombed stations and head quarters, proving that no measures we could take could give complete immunity. We must aim at making the visits as costly as possible. Mr. Lloyd George pointed out that our naval aeroplanes during the last four or five months had dropped seventy tons of explosives on German aerodromes in northern Belgium, dropping six tons on the night preceding the raid, whereas the Germans had only dropped two tons on England. The Government's first consideration was to see that the army in France was sufficiently supplied with aeroplanes without which an advance was impossible. The twenty-eight civilian fatalities were regrettable, but unless there was a sufficiency of aeroplanes at the front the Army's losses might easily be twenty-eight thousand. The Germans realised as much as we the importance of aeroplane work to secure protection for soldiers' lives. Nothing would encourage the Germans more than to know that by bombing English towns, we were forced to withdraw fighting squadrons from France. Nothing would be more disastrous to the conduct of military operations than to encourage the Germans to believe that raids would excite a clamour in England resulting in the Government being unable to resist a demand for the withdrawal of aeroplanes from the front. If we were unable to provide aeroplanes for the front as well as for defence against raids, the army must come first. It was vitally important for Germany to know this. He saw people in the district a few hours after the raid and he had never seen people face disaster with better cheerfulness and constancy. There were no signs of panic. Mr. Lloyd George was convinced that the country realised the importance of air supremacy and had made prodigious efforts for twelve months. We had enormously increased our capacity for manufacturing machines during the last half-year increasing the number of employees in aeroplane works by 23,000. We had also improved the methods of organisation and type of machines. The Government's information showed that the German capacity for production was inadequate to compete with ours. Hitherto our increase in production had been only gradual. It was now going up by leaps and bounds. The Government hoped as soon as possible to meet not only Army requirements but to provide sufficient aeroplanes to make raids impossible. He believed that, if the situation were explained to the people who were suffering, they were capable of rising to a great appeal and would cheerfully accept the risk.

Reply to Criticism.

Mr. Bonar Law, replying to questions, said, in the opinion of experts, our types of machines were as good as those of the Germans. He profoundly disagreed with the view expressed that the Prime Minister's speech might have been made in public, as the most vital passages were essentially of a secret character. Mr. Bonar Law pointed out that the French front was a more important German frontier than ours was, therefore, it was natural that the French should play a larger part in offensive operations against them, which they had done with remarkable success and immunity during the last few days. While not regarding the raids on London as of no importance, the balance of military advantage must be considered. People who were demanding instant production of vast numbers of aeroplanes were not to forget the inherent limits to the extent and rate of machine increase and the imperative demands of other services.

Mr. Johnson Hicks and Sir James Duffell criticised his measures to cope with the raid. Col. Norton Griffiths

(M. P. for Wednesbury) related his experiences at the front confirming the fact of British aerial supremacy there. Mr. Claude Lowther asked for more cohesion between the air and land forces.

Secrecy Disapproved.

The reports of the secret sitting of the House of Commons were received too late for detailed comments in the morning papers, but the secrecy of the debate evidently meets with little favour.

Stupendous Increase in Output.

In the House of Lords, Lord Derby stated that the increase in the monthly output of aeroplanes was so stupendous that it taxed the training of pilots and provision of aerodromes to the utmost.

Secret Session of Parliament. TO CONSIDER AERIAL DEFENCES. Premier's Satisfactory Statement.

LONDON, July 11.

The Premier's statement at the secret session appears generally to have satisfied the members but it has not silenced criticism as is shown by shouts of letters. Radical change in control and direction of aerial forces is necessary. It is asserted that this can be realised without neglecting the needs of the army at the front. There is some criticism of Lord French's absence in Ireland at such a juncture.

Lord French in Ireland.

LONDON, July 11.

Lord French arrived in Ireland yesterday on a tour of inspection of troops.

Trawler Destroys two Seaplanes.

LONDON, July 11.

The Admiralty states that the Commodore of Lowestoft reports that on Monday evening the armed trawler "Iceland" destroyed two enemy seaplanes and brought four prisoners into port.

An Attempt which Failed.

The crews of the two German seaplanes mentioned in the Admiralty communique were landed at Lowestoft. It appears that one of the seaplanes came down in order to launch a torpedo, whereupon the trawler fired on it and disabled it. The second seaplane came to the assistance of the first whereupon it too was disabled.

An Inquest on an officer at Dartford revealed the fact that a British officer was killed while fighting the raiders on the 7th instant.

Italians Negotiations to Evacuate Epirus.

LONDON, July 11.

In the House of Commons, Mr. Balfour stated that Greek-Italian negotiations with a view to Italian evacuation of Epirus were progressing. Mr. Balfour stated that there was no understanding by which in the event of an allied victory, Belgium would obtain any territory in Europe beyond her original frontiers.

Deportation of Belgian Girls.

Replying to a suggestion by Mr. Will Thorne that a protest should be made to Germany against deportation of three thousand Belgian girls from Antwerp to Rumania Mr. Balfour said he feared no protest was likely to deter Germany from committing these atrocities which were repudiated by the whole civilised world (Cheers). Mr. Balfour also gave assurance that in any discussion of peace terms the Allies would take into consideration the enemy's exactions in money or goods in the occupied parts of France and Belgium (Cheers).

Empire Cotton Growing.

Chairman Appointed.

LONDON, July 11.

In the House of Commons, Mr. Stanley announced that Sir Henry Birchenough had been appointed Chairman of the Committee on Empire cotton growing.

TELEGRAMS.

Canada

Conscription of Wealth. An Unfounded Rumour.

LONDON, July 11.

OTTAWA.—Sir William White, Minister of Finance stated that the attention of Government had been called to public uneasiness due to an expression in Parliament "conscription of wealth". Therefore he desired to say that no action detrimental in respect of people's savings was contemplated. Any taxation imposed would be in accordance with legitimate established forms.

New Zealand

Tasmania's New Governor.

Arrives After an Adventurous Voyage.

LONDON, July 11.

HOBART.—The New Governor of Tasmania Mr. Francis A. N. Newdegate has arrived in excellent health after an adventurous voyage. He was cordially received and worn in. There was a record attendance at his first levee.

Australia

Explosion in a Steamer.

Vessel Beached.

LONDON, July 11.

MELBOURNE.—The Steamer "Cumberland" nine thousand tons bound from Sydney for England has been seriously damaged by two explosions in the hold which tore a rent in hull. The vessel was beached.

America

Experts and Aircraft Bill.

Expected Strength of U. S. Army in Europe

LONDON, July 11.

WASHINGTON.—General Iquier, the Chief Signal Officer, and other experts, giving evidence before the House of Representatives Military Committee, urged the speedy passage of a Bill providing for 22,625 aeroplanes at a cost of 363 million dollars.

It is believed that the first American Army in Europe will be 699,000 strong.

The U. S. National Guard.

President's Proclamation.

LONDON, July 11.

WASHINGTON.—President Wilson has issued a proclamation drafting the entire National Guard into the army on August 5th.

U. S. at War with Germany Only.

LONDON, July 11.

In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that the United States was not at war with Austria, Bulgaria, or Turkey. He also stated that no South American Republic was actually at war with Germany.

Conspiracy to Promote Revolution in India.

Preparations in America.

District Attorney's Statement.

LONDON, July 11.

SAN-FRANCISCO.—The United States District Attorney in a statement regarding the conspiracy to promote revolution against Great Britain in India, said that preparations for war against England were made in America before the outbreak of war. He proceeded to summarise the plot as follows: 105 men were involved of whom 98 are now indicated and 7 named as fellow-conspirators. When war broke out emissaries were despatched to Berlin where the India committee an adjunct of Foreign office was formed under Count Zimmerman's personal attention. The Conspiracy's activities included large purchases of arms and ammunition. Recruitment and despatch of men to India, and organization of military expeditions for carrying on from America and Siam, smuggling of arms and munitions through China and Japan. The principle motive was to force Great Britain to maintain strong forces in India and prevent their transfer to the fighting fronts. Agents were sent to Japan and China with the object of bringing pressure to procure secret treaties in favour of Germany in connection with the plot.

Lord Northcliffe's Advice.

TO OVERSEAS CLUB IN AMERICA.

To Assist in War.

LONDON, July 11.

NEW YORK.—Lord Northcliffe addressing the New York branch of the Overseas club urged the four hundred branches of the club in America to do their utmost to help the United States in the war. Everyone of military age must offer for service. He added that the organisation had raised over two million dollars for patriotic purposes nearly half of which had been expended on providing aircraft fuel.

A Submarine Base at Santos

LONDON, July 11.

RIO DE JANEIRO.—A Brazilian destroyer has discovered near Santos a prepared base capable of accommodating a submarine.

Germany

The Great French Air Raid. Eighty-four Machines Take Part. Aviator Describes Journey to Essen.

LONDON, July 11.

Reuter's correspondent at French headquarters sends the story of bombardment of Krupp's Factory and the town of Essen by Sergeant-aviator Gallois on Friday. Gallois' machine was one of eighty-four which started simultaneously for various objectives behind the enemy front. All carried out their mission and returned to the starting point, except two machines, within thirty-six hours, Sergeant Gallois says: "We started at 9-20 in the evening, four of us for Essen. The night was dark and I soon lost sight of the others. The course lay over Metz but I passed undetected. I continued steering by the compass for Treves where I heard my comrades bombing the town and knew I was keeping my direction. By-and-by I picked up the Rhine. The moon was shining on it and I flew down stream past Bonn and Cologne towards Düsseldorf. Looking down on German towns was like looking down into a sea of electric light. It was several times fired at by anti-aircraft guns especially at Cologne where the shooting was uncommonly good. As I approached Essen there was a broad band of light on the horizon which seemed to be several miles long. Southward of the town was another great belt of light from the iron and steel foundries. I arrived over Essen at a height of 6,000 feet and chose a spot where the blaze of light from the factories seemed brightest. I there threw my cargo of bombs counting ten between each throw and then turned homeward safely following the same route. It was frequently fired at."

The eighty-four machines, which took part in the operation, distributed nearly seven tons of high explosives. Eleven machines dropped two-and-a-half tons on Treves. The correspondent emphasises the unquestionable superiority of the French air service over that of the enemy, reducing the enemy's activities to occasional hurried raids. During the attack there were 1,098 air fights over German lines compared with 395 over ours.

Quarter of Krupp's Works

Reported Destroyed. Numerous Casualties.

LONDON, July 11.

AMSTERDAM. - According to reports trickling through the German censorship regarding the air raid on Essen, the first bombs fell at two in the morning near Altesrath in the vicinity of Cologne wrecking houses. The inhabitants rushed for shelter and shortly afterwards a storm of fire broke out from anti-aircraft guns at Düsseldorf, Oberhausen, Essen, Muelheim, and elsewhere, while searchlights swept the sky in all directions. The greatest secrecy is observed regarding the extent of the damage, but travellers speak of the perturbation of the local population. A telegram to the Dutch paper 'Les Nieuws' at Maastricht states that Dutch workmen employed at Krupp's have been paid off on account of the destruction of buildings. The message adds: "It is confirmed that during the attacks of Allied aeroplanes on Friday night between forty and fifty machines took part. Bombs were dropped with such success that a quarter of the works were destroyed, over a hundred were killed and several hundreds injured. The material damage runs into millions of francs. Eye-witnesses say that defence guns made a terrific din and that the sky was on fire. The workshops were closed at the beginning of the bombardment by troops endeavouring to prevent a panic. Women and children fled into the country. Five French prisoners were killed and forty injured."

GERMAN CHANCELLOR'S FATE.

Last Effort to Rally Supporters. Hindenburg Expected to Succeed.

LONDON, July 11.

The fate of Herr von Bethmann-Hollweg is still hanging in the balance. Numerous political conferences are being held in Berlin and Herr von Bethmann-Hollweg is making a last effort to rally the narrow majority of National Liberals and Conservatives with the body of Clericals. The latest report is that F. M. von Hindenburg will succeed Bethmann-Hollweg.

The Campaign Against the Chancellor. Vienna Influence Suspected.

LONDON, July 11.

The situation in Germany is in a state of flux. There is no confirmation in the report that the Kaiser has accepted the resignations of Herr Helfferich and Herr Zimmermann, but there are indications that important changes are probable. French commentators anticipate that F. M. von Hindenburg will become Military Dictator. It appears that the movement against Herr von Bethmann-Hollweg is inspired from Vienna. According to Reuter's Zurich correspondent a number of influential representatives of Clericals, who are the most powerful party in the Reichstag, holding the balance between the pan-Germans and the supporters of a democratic compromise peace, visited Vienna last week and conferred with leading Austrian aristocrats. Immediately after their return, Herr von Erzberger and his friends began strongly to oppose Herr von Bethmann-Hollweg. Simultaneously the South German National Liberal papers ostentatiously abandoned the pan-German standpoint and energetically demanded democratic reforms.

The Constitutional Kaiser.

Another curious contribution to the campaign against Herr von Bethmann-Hollweg is a remarkable article by Prince Liechnowski, ex-Ambassador in London, who roundly declares that the system of one man government is obsolete and demands a constitutional parliamentary government in spite of junkers and conservatives, otherwise the country will go to pieces. He says the Kaiser is far more constitutional than is supposed. He never intervened personally in public affairs within Prince Liechnowski's knowledge, apart from a few impulsive telegrams.

Foreign Publicity Bureau.

Its Operations Denounced.

LONDON, July 11.

There is a great outcry in the German Liberal papers at the operations of the Foreign Publicity Bureau, which is

owned by Krupp and other pan-German capitalists. It has already bought several papers and intends to buy many others, especially provincial Liberal journals. It will extend its operations abroad especially in the East.

Coalition Ministry Being Formed.

LONDON, July 11.

AMSTERDAM.—The most important news from Germany to-day is the announcement in the Catholic organ "Germania" that the centre party by an overwhelming majority has decided to support Her Erzberger and that a coalition ministry is being formed including the leaders of all parties.

Austria

Population's Desperate Situation.

Socialist's Warning

LONDON, July 11.

ZURICH.—During the debate in the Reichsrath, deputies from all parts of Austro-Hungary declared that the situation of the mass of the population was fast becoming desperate. Galicia, the granary of Austria, was completely bare. A German socialist declared it was impossible to tell how long the workers would bear privations. The wrath of the lower classes could not be kept down by bayonets.

Serious Admissions Regarding Food.

LONDON, July 11.

ZURICH.—In the Reichsrath the President of the Food Department made a depressing statement of the conditions. He said that the situation was made worse by the potato shortage, while food crops were very poor and would leave small margin for civilians after meeting military necessities. There were shortages in sugar, meat, and agricultural produce. The press comment despondently on the statement.

A Rothschild's Fortune.

LONDON, July 11.

Mr. Leopold De Rothschild left a million and-a-half sterling.

Greece

10 Greek Divisions to be Ready within 3 Months.

LONDON, July 11.

ROME.—Mr. Jonnart late Allied High Commissioner in Greece who is on his way to Paris states that M. Venizelos is of opinion that he will be able to put ten Greek divisions in the field within three months.

Russia

Special Congress of Allies. TO CONSIDER BALKAN AFFAIRS. Russia Disapproves Allies' Greek Policy.

LONDON, July 11.

PETROGRAD.—The Government announces that a special Congress of the Allies has been convoked to consider Balkan affairs. Such a Congress it says, is necessary in view of the extreme complexity of the political and strategical situation in the Balkans. Its object will be to secure a common policy. This Conference is separate from the forthcoming general conference of the Allies regarding peace terms.

The Government's statement regarding the Balkan Conference adds that the Government formally protested against the recent steps of the other Allies in Greece. While not animated by a desire to support ex King Constantine, whom we disapprove and whose personal policy we continue completely to disapprove, we disapprove the means employed forcibly to substitute one King for another. We maintained in our past papers, with the Allies that the choice of the form of administration in Greece as well as that of the administrative organisation appertains exclusively to the Greek people. The statement adds that for these reasons the Government refused to allow Russian troops to participate in the expedition in Southern Greece.

Africa

Liberia's Severs Connection. German Blackmail Over Small Nations.

LONDON, July 11.

WASHINGTON.—Publication of Liberia's note severing relations with Germany has disclosed the fact that Germany threatened to hold smaller powers liable for any damages to German interests. The Note cites a statement by the German Consul in Liberia under official seal to that effect and saying further that a bill will be presented for payment and enforced after war.

Liberia Ceases Relations with Germany.

LONDON, July 11.

Reuter states that the Liberian Government has ordered the deportation of all Germans and the complete winding up of German business. Liberia was the last German political and commercial foothold in West Africa. Trade done by Germans was three-fourths of the whole of the country. Nearly all exports including valuable oil products went direct to Hamburg and Bremen before the war.

The East African Communique.

LONDON, July 11.

The East African Communique says:—Enemy's right flank detachment southward of Kilwa fell back from Lunyu to Mayongo. Simultaneously our troops came into contact with his centre at Ukuli. Our forces on July 7th converged in three columns from Mkomoti, Kimambili and Wungwi against Germans upon Ukuli-Mayongo front. All columns were successful in this difficult country. The maximum advance was thirteen miles. Another column drove enemy across

Ruipa river and established themselves between enemy detachment at Mofu and main position further north. Our Likuju forces pressed Germans back on Songealiwake road enveloped rearguard and drove it north towards Mahenge. A column of West Africans advanced without opposition thirty-five miles from Rufigi river in direction of Maswaga.

China

The Situation in China.

Republicans Surround Capital.

LONDON, July 11.

PEKING.—Matters are at a complete stand-still. General Changshan's troops are within the city which is surrounded by Republicans who hesitate to enter fearing disturbances.

Holland

The British Blockade.

Dutch Comment on Extension of Danger Zone.

LONDON, July 11.

AMSTERDAM.—The "Telegraaf" asserts that the extension of the British danger zone on the North Sea includes the so-called safe channel left by Germany. The newspaper says this is due to the Germans misusing this channel in order to maintain communication between Heligoland and the Bight of Zeebrugge and between Rotterdam and German harbours. It states that shiploads of coal from Rhineland and Westphalia, which cannot be transported by German railways, are sent to Rotterdam whence German ships convey them to Emden and Cuxhaven. Obviously Britain cannot tolerate such practices. The paper concludes, "Germany not Britain should be asked to change her methods."

Turkey

Turkish Fleet Attacked.

Bomb on War Office.

LONDON, July 11.

The Admiralty says:—The Vice-Admiral in Eastern Mediterranean reports that naval air service on Monday night successfully attacked the Turko-German fleet flying off Constantinople when they located the "Goeben" surrounded by warships and submarines. Airmen attacked from the height of eight hundred feet getting direct hits on the "Goeben" and other ships near her. Big explosions and several fires occurred on board. The airmen also attacked and got a direct hit on the War Office. Enemy appeared completely surprised and no anti-aircraft batteries opened fire until after the bombs had been dropped. The airmen returned safely.

Russian Front

The New Russian Offensive.

More Villages and Thousand Prisoners Taken.

LONDON, July 11.

A Russian wireless communique says:—General Korniloff's offensive continues in spite of energetic resistance and stubborn counter-attacks. We captured further villages, over a thousand prisoners, and a great quantity of war material. General Korniloff continued the offensive in the direction of Dolin. Sanguinary battles occurred on the roads to Halicz, also in the region of the villages of Huciska, Packkov, and Pavelce. Bayonet-fighting at Pavelce resulted in the enemy's complete rout. We occupied the villages of Victory, Mawden, Huciska, and Pacykov, and reached the village of Bukovitz. The enemy retreated to the river Lomnitz. Such was the conduct and daring of our troops during the two days offensive that we penetrated the enemy's position to a depth of ten versts. We captured seven guns on Monday.

Extent of the Advance.

LONDON, July 11.

PETROGRAD.—The operations on the Bystratza River culminating in General Korniloff's victory covered a front of over twenty miles. The Russians infantry have already advanced seven miles while cavalry has pushed forward sixteen. The Austro-German front between Halicz and the Capathians is broken. The Russian in the neighbourhood of the Dniester have turned Halicz from the south and southeast and now menace the Halicz bridgehead. Between the 2nd and 8th inst., General Korniloff took fourteen thousand prisoners and fifty-five guns, twelve of which were heavy ones.

The Advance on Halicz.

PETROGRAD.—General Korniloff's cavalry, with Cossacks following up General Kirbach's retiring army southward of Halicz, forced the river Lukovetz running parallel to the River Rukva. The western bank of the Lukva dominates the wooded eastern bank, but it is considered unlikely that the demoralised enemy will be able to concentrate sufficient troops to prevent the Russian passage of the river and the continuance of the advance in the direction of Dolina. The co-operation of the Seventh and Eleventh Armies northwards of Halicz with the Eighth Army southwards of Halicz has hitherto been like clockwork.

The "Retch" in nine military articles points out that the success of the Eighth Army separates General von Bothmer's German army and General Kirbach's Third Austrian Army, which had been in contact between Halicz and Stanislaw. The writer anticipates the evacuation of Halicz, which is not a fortress comprehensively speaking. There is only a strong bridgehead protecting General von Bothmer's positions from the east and south-east.

Halicz Captured.

LONDON, July 11.—PETROGRAD.—The Russian have taken Halicz.

More Than 30 Guns Captured.

PETROGRAD.—The Russians captured more than thirty guns at Halicz. Pursuit of enemy continues.

TELEGRAMS.

The German Communiqué.

LONDON, July 11.

The German wireless communiqué says: An artillery duel developed greater intensity on the coast in Ypres sector, a so eastward of Wyts Chalte. There were reconnoitring engagements north-east of Messines near Lens and Fresnoy and north-westward of St. Quentin. Fighting activity increased near Riga Dvinsk and Smorgon. Russians were inactive between Stryp and Dnieptier. Fighting north-west of Stanislaw resulted in our withdrawal behind Lukowitz stream.

The Russian Communiqué.

LONDON, July 11.

The Russian wireless communiqué says that after capturing Halez general Tchrenioff advanced westwards and reached the left bank of Lemnitz. The Russians also advanced on Bogord Cher-Zlotvin front. They took over two thousand prisoners and thirty guns in the day's fighting.

General Brussiloff Congratulated.

LONDON, July 11.

The Press Bureau states that Sir William Robertson has sent a message to General Brussiloff congratulating him on the splendid result of the recent fighting and wishing him further success. General Brussiloff has replied that all his efforts are directed to the development of operations already begun with a view to decisive victory over the common enemy.

British Front

British Line Advances.

LONDON, July 11.

A British communiqué says: - We advanced our line slightly last night eastward of Oost Taverne: we made a successful raid southward of the Ypres-Comines Canal.

British Raid Trenches.

Enemy Artillery Active.

LONDON, July 11.

A British communiqué says: We entered trenches at Nieuport and inflicted casualties. We drove off raiding parties south-eastward of Habrincourt, and eastward of Monchyle Preaux. The enemy's artillery was very active all day on the coast reaching great intensity in the evening. We vigorously replied. The weather prevented aerial operations.

The British Communiqué.

LONDON, July 11.

The British communiqué says:—After twenty-four hours very intense bombardment the enemy made a determined attack on our position on the Nieuport front on Tuesday evening. The concentrated heavy nature of the enemy's artillery fire levelled defences on the Clunes Sector near the Coast. This sector being isolated by the destruction of bridges over the Yser the enemy here penetrated our position on a front of fourteen hundred yards to a depth of six hundred yards reaching the right bank of the Yser near the sea. Enemy after gaining some of our advanced positions further south, opposite Lombartzyde, was driven out by counter-attack.

French Front

Powerful Enemy Attacks.

Troops Severely Battered.

LONDON, July 11.

A French communiqué says:—The enemy last night violently bombarded certain sectors of the Aisne front. Local attempts north of Laffaux Mill and south-east of Ailles failed under our fire. The enemy powerfully attacked Hurtebise Mounment and Dragon Cave, but the attacking waves were unable to reach our lines being scattered in a severely battered conditions.

Considerable Activity.

LONDON, July 11.

A French communiqué says there was considerable activity at Meronvillers and Hill 304 in the Morthomme sector.

The German Offensive of Loan.

Desperate Struggle for Crest Described.

LONDON, July 11.

Reuter's correspondent at French headquarters says: The German onslaught between Les Boves on Chemin des Dames and Froidmont Farm on Sunday was led by massed shock troops and preceded by a sudden brief flurry of artillery bombardment. The French line had been obliterated by a fortnight's shelling while the barrage behind prevented reinforcements, supplies, munitions, and provisions from coming up. The enemy over the front line held by exhausted Frenchmen on a front of two miles, but gallant counter-attacks with grenades and bayonets recovered yard by yard much of the lost ground. The counter-attacks were continued throughout the night and the following day and were punctuated by glorious feats of heroism. A single battalion of Chasseurs drove back the enemy four times, ultimately holding their old section. Another battalion, whose gallant behaviour compared favourably with the achievements of French "corps d'élite" was composed of the middle-aged Territorials also who had been previously rejected on medical grounds. Despite severe losses in a very bloody struggle, Monday's efforts resulted in the further recovery of ground, leaving the smallest sectors of trenches in the hands of the enemy. Nevertheless further efforts by the Germans must be expected before the enemy reaches the decision to abandon their claim to this crest.

The French Communiqué.

LONDON, July 11.

French communiqué says there was a fairly lively artillery struggle north of Jouy and lively cannonading in the sector of Hill 304. Germans attacked north of Flirey in Woivre. After a lively fight the enemy was completely driven out of a portion of trenches in which he had gained footing.

Salonika Front

Air and Artillery Activity.

LONDON, July 11.

SALONIKA.—A communiqué says:—British airmen bombed Petic. Enemy artillery violently bombarded our positions in the Cerna Bend.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 11.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 10th instant from the Secretary of State for India:—

The Russians in pressing their offensive are attacking at successive points. They assaulted fortified positions in the west Stanislaw and piercing a most important position, captured the small town of Jezupul and four villages while their cavalry pursued the retreating enemy to the river Lukva. The Russians in this battle captured 6000 prisoners and 48 guns. The Russians have also vigorously pushed their advance on the Zloczow front east and south-west. There have been fierce attacks and counter-attacks round Konichy the enemy bringing up fresh reserves but in the end important positions remained in the hands of Russians. The Russian naval flotilla has been active at Pinsk.

On the British front there has been considerable artillery, air-craft and raid activity.

Severe fighting has taken place on the French front. The Germans have again violently attacked Aisne position at four different sectors. The French maintained their positions at most points and after several hours fierce fighting finally ejected the enemy from a part of the first line into which he had penetrated. The French recovered the portion of the line in Verdun region they recently lost. The French aircraft raided towns far in the interior of Germany. One aeroplane proceeding down the course of the Rhine bombed the Krupp works at Essen. Other squadrons dropped bombs upon Traver, Ludwigshaven and Coblenz on the Rhine.

Twenty-two German aeroplanes dropped bombs on London killing 43 and injuring 197.

The Italians made a night further advance on Carso. A crisis has arisen in Germany owing to attacks on the Imperial Chancellor and his refusal to lend himself to a policy of peace without annexations and indemnities. A strong moderate party is pressing for declaration that Germany is only fighting a defensive war, that she is ready to consider peace and desire immediate domestic reform and Parliamentary Government.

In the Austrian Parliament the deputy said that Galicia, once the Granary of Austria was now completely bare and food must be sent in to prevent people from starving. The people had neither seed nor corn for food.

Champions of Lord Hardinge.

SIMLA, July 11.

The committee of the Simla Indian Association has sent the following cablegram to the English Press:—The committee of the Simla Association express profound confidence in the Viceroyalty of Lord Hardinge, challenge aspersions on his rule and deprecate criticism during the war.

The Usuary Bill.

ALAHABAD, July 11.

The "Pioneer" understands that the proposed Government Bill for dealing with usuary is now in course of preparation.

Calcutta

Suit Against Mr. B. N. Basu.

Hearing Expedited.

CALCUTTA, July 11.

At the High Court to-day before Mr. Justice Chaudhuri the suit brought by the Bengal National Bank against the Hon'ble Bupendra Nath Basu and others, former Directors of the Bank was mentioned. This was a suit to recover the losses caused to the Bank during the management of the Bank by the defendants as Directors. The losses are estimated roughly to about 7 lakhs of rupees. The Advocate-General who represented Mr. Bupendra Nath Basu stated Mr. Basu was leaving for England to join the India Office either by the middle of the third week of August and they had written to all parties concerned to have a date fixed for the hearing of the suit. His Lordship fixed the 1st August next for the hearing of the suit.

Bengal Provincial Recruiting Board.

To Engage in Recruiting Arrangements.

CALCUTTA, July 11.

His Excellency the Governor invited a number of gentlemen to meet him in Calcutta last week to discuss the arrangements for co-ordinating recruiting operations in Bengal. In order to meet the requirements of the military authorities for various kinds of labour and man power in connection with the war a Provincial Recruiting Board has now been constituted consisting of 16 members with the Hon'ble Sir Henry Wheeler as President.

Bengal Jails.

CALCUTTA, July 11.

Of the 98 political prisoners at the beginning of the year some were deported or released on expiry of their sentences during the year. In addition to these there are 25 Pathan prisoners in jail belonging to an up country regiment. They at first complained much of the climate but have now settled down and have on the whole behaved very well.

Bombay

The Defence Force.

Selection Committees Stand Where They Are. The "Times of India" Strongly Condemns Govt. Methods.

BOMBAY, July 11.

The "Times of India" says:—The long discussion between the member for Commerce the Hon'ble Sir George Barnes and the Bombay Chamber of Commerce on the subject of active service companies in the Indian Defence Force can be boiled down into a sentence. The selection committee will be allowed to exempt as well as to distribute! What confession of confusion? For months exemption Tribunals have been sitting all over the country acting on different principles, and different methods. For months harassed staff officers have been corresponding with mysterious individuals who direct the Defence Force from an eyry in the Himalayas. The end of it is that the work will have to be done over again. Never were the words of those who argued for simple direct methods dealing with this question more completely justified. Every able bodied man should have been declared liable for local training. There should have been no exemption whatever save for physical disability, but it should have been in the power of the general officer commanding, acting on the advice of the selection committee, to vary that training in accordance with national interests as represented in each individual then for active service companies. A quota should have been fixed for every town and District. It would have lain with the selection committee to furnish that quota. If it did so so, then well and good. If it did not, then it would have been for Military authorities to examine their reasons, either overrule their exemptions or reduce the quota. If this common sense procedure had been adopted the commercial community which is largely represented on the selection committee would have done the work themselves. They would have done with a full recognition of the Imperial emergency which has to be faced. The whole correspondence with army headquarters as regards selection could have been effected on one side of a sheet of note paper, but circumlocution still enjoys wonderfully vigorous life in India. Thousands of letters and telegrams have passed, tons of paper been used, trainloads of correspondence have been rushed to Simla, Delhi and back again. The result of all this furious activity is that the selection committees stand almost where they would have stood if exemption tribunals had never been constituted. Alas! poor conscript!!

United Provinces

Extension of Office.

To Sir James Meston.

RANGLON, July 11.

It is understood that Sir James Meston will be given an extension of service as the Lieutenant-Governor of the United Provinces until the 15th January 1918 and Sir Harcourt Butler will remain as the Lieutenant-Governor of Burma until that time.

South India

Travelling Dispensaries in

Three Telugu Districts.

OUTACAMUND, July 11.

The Government have approved of the proposals of Surgeon General to open as an experimental measure three travelling dispensaries in charge of selected Civil Assistant Surgeons for the treatment of patients in specially malarious tracts in the districts of Cuddapah, Nellore and Bellary.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

LONDON, July 11.

ZURICH.—There is no doubt that the German crisis was precipitated by the unexpected Russian offensive and its effects in Austria. The Emperor Karl, perturbed not merely by the offensive, but by the wholesale surrenders of Czech troops to Russians and by the food troubles in Austria, felt obliged to take steps to alleviate the situation, and his advisers convinced him that his only chance of arresting the Russian offensive and opening peace negotiations was in the declaration by the Central Powers against the policy of annexations. The Emperor Karl pressed this point of view on Generals Hindenburg and Ludendorff during their visit to Vienna, and also discussed it with Erzberger and other German visitors. The consequence was the unwonted flutter in Berlin. When Generals Hindenburg and Ludendorff returned the Kaiser conferred with them at length and then talked to Bethmann-Hollweg, and afterwards to the Bavarian Minister, Count von Lerchenfeld. Subsequently Bethmann-Hollweg conferred with the leading Deputies. Meanwhile there had been private conferences among party leaders ending with a meeting of the Prussian Cabinet. But the most momentous happening occurred on Monday with the Crown Council met for the first time since July 1914, consisting of Imperial and Prussian Ministers, the Kaiser presiding.

In view of the above revelation of the origin of the crisis, it is strange to find Bethmann-Hollweg in his recent speech in the Reichstag Committee, repudiating the formula of no annexations and no indemnities in the strongest terms, and declaring that the war must be continued with the greatest energy. With the Press conducting a most bitter campaign against Bethmann-Hollweg and the publication of articles like Prince Lichnowsky's, representing the Kaiser as a constitutional Monarch, it looks as though Bethmann-Hollweg is about to be made a scapegoat for the climb down of the Kaiser as regards both internal reform and the question of annexations.

బిరోపామహానంగాముము

బిటిషువారి నాకా విమానములు-తురుషు-యుద్ధనాకలను తలపడుట

(0) కనిష్టాంటు నోపిలుపై బాంబులను వేయుట—యుద్ధకార్యాలయమునకు నష్టము

(0) మూడు గ్రీసు సేనలు - యుద్ధమున చేరనుండుట

(0) మిత్రబండలి బొల్కరు విధానము - రష్యావారి ఆసక్తుతి

(0) విమానములదాడి—బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి ప్రకటనము

86 పరాక్రమవిమానములు ఎస్సెన్స్ వై దాడినలుపుట

రష్యావారు హాలిజును పట్టుకొనుట.

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

ఇంగ్లండు

లండనునై విమానదాడి.

రహస్యపు సమావేశమున ప్రధానమంత్రిగారి వాణ్యులము. సైనిక వాంఛలను ముందుగ నరచునలెను.

కామన్సునభిలో రహస్యపు సమావేశమున ప్రధాన మంత్రి లాయరుజార్జి గార్లిట్టు నుడిచిరి:— 800 పానుల ప్రేలుడు పదార్థములతో 22 గోతా విమానములు శరవారమునాడు లండనునై దాడినల్పినవి. ఇందులో 3 విమానములు నాశము జెందినవి. దాడి విమానములు దాడి యనంతరముగ, నురక్షితముగ తమ నెలవుల జేరుటకు కొన్ని రక్షక వైమానిక పటాలములను దానివెంట బోధింపట్లు జర్మనులు సాధనముగ ఏర్పరచిరి. ఈ రక్షక విమానములలో 6 విమానములు భగ్నమయినవి. ఒక విమానము కొంచెము నష్టపడింది. కాన నష్టములేకుండగ జర్మనులు విమానదాడిని నెల్పులేను. శత్రువిమానములను పూర్తిగ లండనునైకి రాకుండగ జేయుటకు సాధ్యము కాదని ప్రధానమంత్రిగారు తెలియజేసిరి. రణముఖిందున్న జర్మనుపంతులవై బ్రిటిషువైమానికులు ప్రతిదినమును పోవుచు నేయున్నారు. విమాన విధ్వంసక శత్రువు లతిదారుణముగ అగ్ని బ్యాల్లలను తమమీద బరిష్టను ఇంచుకొనను సూకుడేనుక నిర్భయుముగ అవకటక్రమముల పరాక్రమముతో బ్రిటిషువైమానికులు జర్మనుల నివాసములపైనను, ప్రధానకార్యాలయములపైనను బాంబులను బరిష్టి నష్టమును గావించిరి. జర్మను రక్షక వైమానికదళములు ఎంత బాగైనా తమ స్థానములను కాపాడుకొనుచు పగతులను చెండాడుచున్నను మన బ్రిటిషు వైమానికులు శత్రువులకు గొప్ప నష్టములను కలిగించిరి. అద్దానంజేసి నున మెంత మెలకువతో శత్రువిమానదాడులను భంగ పుచ్చుటకు పూనికతో ప్రయత్నించినను కొంచెమైనను నష్టము లేకుండగ శత్రువిమానములను నివారించుట కేవల మసాధ్యము. వీలైనంతవరకు శత్రువులు లండనునై దండవిడిసినపుడు వానికి అమితనష్టములను కలుగజేయుటకు మనమెప్పుడును ప్రయత్నించునలెను. అట్లు గావించినచో మనదేశముపై దండెత్తుటకు వెరచెదరు. ఈ 43 మాసములకుండి ఉత్తర బెల్జియము దగ్గర నున్న జర్మను విమానశాలలపై మన నాకా విమానములు 70 టన్నుల ప్రేలుడు పదార్థములను ప్రయోగించినవి. శనివారము నాటి రాత్రి జరిగిన శత్రువిమానదాడికి ముందుకొక రాత్రి ఆరు బాంబులను మన నాకావిమానములు శత్రువిమానశాలలపై వేసిరి. కాని ఇంగ్లాండునై జర్మనులు 2 టన్నుల బాంబులను మాత్రము వేయగలిగిరి. దొంగతనమువారు ప్రవృత్తమున అవశ్యముగ పరాసురంగ మందున్న వైస్యములకు కలయునన్ని విమానములను తక్షణము సరఫరా చేయవలెను. తేలిచో వారెంతమాత్రము పురోగమమును గావించ లేకుండురు. 28 మంది పౌరులు మృతిమొందుట చాల విచారకరమైన సంగతి. రణముఖిందు చాలినన్ని విమానములు లేకున్నచో వైస్యములందు 28 నేలమంది మడిసెదరు. సైనిక ప్రాణనక్షణమునకు విమానములే మూలాధారములని మనము గ్రహించినట్లే జర్మనులు కూడ తెలిసికొనిరి. జర్మనులు అంగ్లేయ పట్టణములపై బాంబులను బరిష్టుటచే పరాసుదేశమందు పోయిచున్న పటాలములను వెనుకకు రప్పించవలసి వచ్చినది. అంతకంటె జర్మనులకు

లాభమేమియు కలుగలేదు. జర్మనులు విమానము పై దాడిచేర్చి నంత మాత్రాన ఇంగ్లాండులో గోల పుట్టి గొడవనువారు ప్రజాభిప్రాయమును ఉల్లంఘించజాలక రణముఖిందున్న విమానముల నన్నిటిని మరలించవలసినదెన్నని జర్మనులను నమ్మకట్లు చేసినచో యుద్ధకార్యములకు విఘాతములు మొదగును. సురురసన్నాహములకు విఘాతకర సందర్భమందు. రణముఖిందును, పురమందు శత్రువిమానదాడిని భంగ పుచ్చుటకు కలయు విమానములను సమకూర్చలేనిచో వైస్యములు ముందుకు రావలయును. ఇచ్చుది జర్మనులకు ముఖ్యముగ తెలియదగినవిషయము. దాడి మిగిలిన కొన్ని గంటలకు విమానదాడిచే భగ్నమైన జిల్లాలకు పోయి నేనవటి ప్రజలను జూచితిని. వారిందరును నిశ్చలముగను సంతోషముతోను మండిరి. ప్రజలు భయ మన నెర్పియోయెను:గానే ఎటుగను. వైమానికాధికారతన ప్రజలందరును గ్రహించిరి. అద్దానంజేసి 12 మాసములకు సుసామ్రాట్లు బ్రహ్మపరుషులును జేసిరి. కడదిన ఆరుమాసములలోను మనము విమానములను విస్తారముగ విమాన చేయుచుంటిమి. వైమానిక కార్యముల గుండు 23000 మంది పనివాండ్రు నెప్పుడగ ప్రవేశ పెట్టితిమి. నిగ్మాపధకులందు కూడ కొత్త మాయులను కలుగజేసితిమి. కొత్తకత్తి విమానములను కూడ తయారు చేయుచుంటిమి. మనకంటె తక్కువగ నెప్పుడును విమానములను తయారజేయుచున్నారని దొంగతనమువారికి నమాచారములు విచ్చుచున్నవి మనలో సోటీగ పనిచేయుటకు జర్మనులకు తగిన సాధన సంపత్తిలేదు. ఇంతవరకు మనము నివాసముగ ఒకేమోర్తయగ విమానములను పోయిగ ఉత్పత్తి చేయుచున్నాము. ఇప్పుడు మనము విమానములను అతిమజురుగ తయారుచేయుచుంటిమి. స్వీడన్ వైస్యములకు కలయునన్ని విమానములు సమకూడుటయేగాక శత్రువిమాన దాడిని అణగద్రొక్కటకు కూడ స్వదేశమందు చాలినంతవరకు విమానములను నిర్మించగలమని దొంగతనమువారు ఆశించుచున్నారు. శత్రువిమానదాడిచే బాధపడుచున్న జనులకు ఈశీతిగతులను తెలియజేసినచో మనము చెప్పురానింతయు విశ్వసించి సంతోషముగ కష్టములను సహించెదరు.

విచార్య సమాధానము.

కొన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు సందర్భమున బోర్నెడ్గా గారెట్టు నుడిచిరి:— జర్మను విమానములతో మన విమానములనుగూడ చాలయించినవి వైమానిక నిపుణులు తెలియజేయుచున్నారు. ప్రధాన మంత్రిగారు తెలిపిన సంగతులన్నియు గూఢముగ నుండవలసినవగుటచే బహిరంగముగ ప్రధానమంత్రిగారు తమ ఖచ్చిప్రాయమును తెలియజేయుటని కొంతమంది కోరికుండిరి. దానిని నె రెంతమాత్ర మంగీకరింపజాలను. జర్మనుల ముఖ్యకార్యములకు పరాసురంగ మనలమీదగలములో నున్నది. అద్దానంజేసి పరాసువారు జర్మనులపై విస్తారముగ ఆకస్మాదీనమును గావించుచు చాల మీలుగ నున్నది. కొన్ని కోజులకంటకు పరాసువారు దిగ్విజయముగ జర్మనులకు నష్టమును కలుగజేసిరి. లండను వైమానికదాడి ప్రయుఖితో గమనించి సంగ్రామ కార్యముల కేది ఎక్కువలాభకారియో ఆనిషయమును మనము మోచించవలెను.

ప్రజలు విస్తారముగ విమానములను నిర్మించు మనుటయేగాని, అది ఎంతవరకు సాధ్యమో గుర్తించజాలరు. ఇంతకంటె ముఖ్యమగు ఇతర శాఖలవారి వాంఛలను నీచేర్చుటకు గూడ తగిన యోచనగూడ జేయరు. విమానదాడిని ఆపుటకు నూచించిన పద్ధతులను జోయికోనగ హిక్కు, సర్జేమున్ వాట్సీలు గార్లు ఆశీరించిరి. వెడ్డెసుబెర్గీ ప్రజలతరపున పార్లమెంటు సభ్యుడుగనున్న కిర్నలు వార్టక్ గ్రెవిన్సుగారు రణముఖిందున తాము జూచినసంగతులను బట్టి బ్రిటిషు వైమానికుల యాధిక్యతను దృఢపరచెను. భూ వైస్యములు, వైమానికులు కలసి మెలసి పనిచేయవలెనని వాడు లోభరుగారు నూచించిరి:—

రహస్యపు సమావేశమును సమృద్ధిపరచుండుట.

లండన్, జూలై 10:— ఉదయపు పత్రికలయందు కామన్సునభిలో జరిగిన రహస్యపు సమావేశమును గూర్చి ఎట్టి వ్యాఖ్యానమును జేయుటకును సమాచారము లాలస్యముగ చేరుటచే మీలు లేకుండెను. కాని రహస్యసమావేశమును ప్రజ లెకరును ఆమోదించలేదు.

విమానములసంఖ్య అత్యధిక్యముగ పెరుగుట.

లండన్, జూలై 11:—(పత్రికలయందువిమానములు అత్యధిక్యముగ విస్తారము తయారుచేయబడు చున్నది. వీనికి విమానశాలల చాలుటలేదు. మాల్మిలు అలసి పోవుచున్నారని ప్రభువులనరచు శిక్షి ప్రభువుగారు నుడిచిరి.

బ్రిటిషువారి ముట్టడి.

ఆరాయుధముగు సముద్రప్రాంతమును నెంచుట గురించి హాండువారు విచర్చించుట.

ఆమ్స్టర్డం, జూలై 10:— ఉత్తర మహాసముద్రమున జర్మనులు నురక్షితముగ కాకల పరుచును కావచ్చునని విడిచిపెట్టిన ప్రదేశమునుగూడ బ్రిటిషువారు ఆహ్వానికరముగు ప్రదేశమందు చేర్చివారని బెల్జిగాఫ్ ఫ్రెన్చి దృఢముగ ప్రకటించుచున్నది. జర్మనులు ఈవారి హెచ్చరికలొందు, బ్రిజిషువర్షకు, చాటగుడా, జర్మను నాకాశ్రయముల మధ్య తమ నాకల రాక పోకలకు వీలగు నట్లు జర్మనులు దుర్బిని మోగము చేయుచుండుటచే బ్రిటిషువారిట్లు తేసిరని వాదాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. జర్మను ఇరుపగారు లపై రైవాయాండు, వెస్టుఫాలియాలుండి రాక్షసిబాధను కొంపోవుటకు మీలులేదు. గాన దానిని రాటగునకకు పంపుచున్నారు. అచటనుండి ఎండెనుకు కచ్చుహావెనక జర్మను నాకలపై గొంపోబడును. బ్రిటిషువారిట్టి పద్ధతుల నెంత మాత్రము సహించజాలరు. జర్మనులు తమ పద్ధతులను మార్పుకొనవలె గాని యిటువూరు చలదని బెల్జిగాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సాయుధచాపల పడవైకటి రెండు సముద్ర విమానములను నాశము జేయుట

లండన్, జూలై 10:— సోమవారము సాయంత్రము సాయుధచాపల నాకొకటి (వినులాండు) రెండు సముద్రవిమానములను నాశమొనర్చుటకు, 4 గురు శత్రువులను బంధించి రేవులోనికి తెచ్చిపట్టుచు లోఎస్టాప్రులోనున్న నాకాధికారి తెలియజేయుచున్నాడు.

న్యర్త ప్రయత్నము

లండన్ జూలై 10:— నాకా కార్యాలయము వారు ప్రకటించి రెండు జర్మను సముద్రవిమానము నిబ్బరిలో యెస్టాప్రులో ప్రవేశించినది. ఒక సముద్రవిమానమొకటి ట్యాప్సిలో పడవమోకదానిని సముద్రములో వేయుట కే తెంచ చాపలపడవొకటి దానిని ఫిరంగులతో కాల్చి నివ్వించెదముగ జేసెను. రెండవ సముద్రవిమానము మొదట విమానమునకు సాయమొచ్చుట కేగుదెంచ దానిని గూడ చాపల పడవ ఫిరంగులతో గాల్చి నివ్వించెదముగ జేసెను.

ప్రామ్న

బ్రిటిషు పంతులు ముందుకరుగుట.

లండను, జూలై, 10:— బ్రిటిషు అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఈజిప్టువారెవరను తూర్పుభాగమున మేము గతినికాత్రి కొంచెము ముందున కరిగితిమి. ఈప్రకు కోమన్న కాలవకు దక్షిణ భాగమున మేము విజయంతరుగు దాడి నలిపితిమి.

లండను, జూలై 11:— మొగోను విలియమ్స్ వద్దకు, మాగోములో 304 వ సంఖ్యగల కొండవద్దకు తీరముగ యుద్ధము జరుగుచున్న దని పరాసు వారు ప్రకటించుచున్నారు.

పరాసువారి గొప్ప వైమానిక దాడి.

లండను, జూలై 10:— పరాసుప్రధాన కార్యాలయముండి రైటరుగారి విశేషము డిటల్ వ్రాయుచున్నాడు.

గత శుక్రవారమునాడు వెస్ట్మిన్స్టర్ హాలుగారి యం ఆముక్తి పుష్ప ఫ్యాక్షన్లను, ఎస్సెస్ నగరమును ముట్టడించెను. శత్రుజాతిగమునకు వెనుకటి భాగము కనుండు యెదిరించు నిమిత్తము యెలుకెదలిన 84 యంత్రముల లో నిడియెడిట్, అన్ని యంత్రములను నశపనల కన్నెరించి 86 గంటలలో యథాస్థానముల కేరెను. రెండుయంత్రములు మాత్రమే ట్టు కేలేదు. అందున గూర్చి వెస్ట్మిన్స్టర్ హాలుగా డిటల్ చెప్పుచున్నాడు. “ఎస్సెస్ నుండి రాత్రి 9-30 గంటలకు మేము కన్నెము బయలుదేరితిమి. రాత్రి గాథాంశకార వయమున నుండెను.” అందుచే కొలది కాలమున నే లిక్కిన మూడు నాకు గన్వేషకుండెను. మెట్టు ద్వారా పోకలినట్లెను. ఆయిన శత్రువులు సాయంత్ర మున జూదేశను. ప్రతీ సుకష్ట నామిత్రులు ముట్టడి నాగింబిని ట్టు నేటలై పు నా కమానున (క్రిపు) నాగింబి చిని. ఈలాగ వైనునకి నాకష్టప యెను. అంతిమే నాకు సలు దార్శ ప్రక్రియ ప్రయోజము సాగించితిని. ఆచటనుండి క్రింది జ్యోతుగముల జూమిపట్టి కని నివ్యచ్చక్తి నాకష్టలె గన్నెను. ఆ ప్రదేశములందు మా నిమాన కన్వేషక శత్రువు లనేక మారులు తుపాకుల గాల్చియుండెను. అందు కొలన కద్దజరిగిన యుద్ధము ప్రతిపాత్రెను. ఎస్సెస్ ను సమీపించుచుండ దిద్దండలమున కన్నులు మిమిల్లులుపు నహాకాంతి గన్నించెను. అపట్టణమునకు దక్షిణభాగమున గూడ కట్టినియె ప్రకాశముగన్నించెను. 8,600 ల అడుగుల ఎత్తున నేను ఎస్సెస్ నగరమును కేరితిని. అచటనుండి ఎక్కువ ప్రకాశమానుగ నుండు తావునందలి కర్మాలయముల విదా పదేని బాంబుల పద ముచి మెల్లన పోయెను నుండి ను ర లి తి ని. నా వి మానము డె గ వా న నే క గుండ్లను గొట్టిరి.” ఈ మట్టడలలో పాల్గొనిన 84 యంత్రములను 7 టన్నుల నత్తుత్తవలెగతి కేటడ కన్వేషల జారవిడిచెను. 11 యంత్ర ములు రెండన్నెటన్నుల బాంబులను క్రికిన నగరమువీడ జారవిడిచెను. పరాసువారి విమానము లీ యుద్ధమున ననేక మడుగులు శత్రునిమానునకంటె మేలుగ నన్నవి. ఏసీను గంగ్రామమునం దుండు శత్రు పంపులవీడ 1,098 వైమానిక యుద్ధములు జరిగెను. మా పంపులవీడ 395 యుద్ధములు మాత్రమే జరిగెను.

లోనువచ్చ జర్మను ఆదనగ్గిందగము.

లండను, జూలై 11:— పరాసుప్రధాన కార్యాలయ ముకద్దనఁడు వైటరు విశేషము డిటల్ వ్రాయుచున్నాడు. చెవిను దెడెము కద్దనగ్గి వెపోలేని, ప్రయత్నము ఫాఠము నకు నుచ్చన పుష్ట లోకంబిని యకన్వేషమున ననేక వండి జర్మనులు సామాన్య మాకలుగ నుండిరి. క్రిందియుద్ధము నాగింబిని వెంటనే వారు వెనకకు మరేరి. పరాసువారి ప్ర థమ కంత్రికల్పకెదిరి కేయడెను. కాని వెనకనగ్గి క్రొత్త వైగ్యములు మాత్రము లెవ కండకములను కిరెనులను మందు పాపగ్గి శత్రువులు కట్టుకొనకుండ వారిని నిలువరించిరి. మొదటి పంక్తిని ఆలసిపోయిన పరాసువైగ్యములు మాత్రమే నిలచియుండెను. ఆయిన వారు శత్రువులవీడ సాంకంతముల గు ప్రతియధ్యమల మెనరించిరి. రాత్రియు, ఆపరునటి పవ రెల్లయిన వారలను ప్రతియధ్యమ లోనంచుచుండిరి. ఒక్క చేకూర్చు కటామము మాత్రమే నాలుగు మారులు శత్రువుల పోదేశెను. కత్తయమగు సోమవారమునాటి యుద్ధమున పరాసు వైనితులు చిట్టిచిరను మరొకంట్లలము నాక్రిమించుకొనిరి. చిన్నగ్గి కండక ప్రదేశములు మాత్రమే శత్రువులకేదెను. ఆగ్గలము నాక్రిమించు కొనలేదును నిరాశచే శత్రువులు మరలకరెను మరొకన్ని జ్యోతు అవ గ్గిందము లెట ఒరుగ నలవని లంపవచ్చును.

బ్రిటిషుదాడి కందకములు.

లండను, జూలై 10:— బ్రిటిషువారి డిటల్ ప్రకటించు చున్నారు. నియోఫోర్ట్ కద్దనగ్గి కందకములందు మేము ప్రనే కించితిమి. శత్రువైనితులలో గొందఱి జంపితిమి. పోట్లను కొరునకు ఆగ్నేయమునను, మాంకైలుపు తూర్పుభాగము నను శత్రువు లంపిన దాడికటాలముల నన్నిటి మేము తిరిమి వై చితిమి. సమద్రతీరమున దినమంతయు శత్రువులు తీవ్రముగ కిరంగుల గాల్చిరి. సాయంకాల సమయాన్న కాలమున వారి

కిరంగులు మిక్కిలి తీవ్రముగ నుండెను. మేయందులకు తగిన ప్రత్యుత్త మొనగితిమి. కీర్తోష్టస్థితి బాగు లేనందునల నై మానికయ్యధ్యములు జరుగ లేదు.

శత్రుముట్టములు

లండను, జూలై 11:— పరాసువారి డిటల్ ప్రకటించు చున్నారు. ఏసీ యుద్ధముఖమున కొన్ని ముఖ్య ప్రదేశము లను శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. లాఫాన్సు మిల్లనకు వైమునను, ఏయిలీసున కాగ్నేయమునను వారు చేసిన స్థానిక ప్రయత్నములు మా కిరంగుల వేడిమికి తాళజాలక పోయెను. చార్లెస్టై జా మాన్యెట, డ్రాగూన కేవులను శత్రువులు మహా సామర్థ్యముతో నెదిరించిరి. కాని వారి కిరంగి గుండ్లు మాత్ర ము మా పంపులు కేనలేదు.

అగ్గివార

సాయంత్ర రాష్ట్ర సమర సన్నాహము.

వాషింగ్టను, జూలై 10:— శత్రునిగ్గులు ఆగ్గిగరు జన రలు ఈక్వెయరుగారు ప్రతినిధులకగ్గి వారి వైరిక సంఘమువారి యెదుట సాక్ష్యము కేవలము, 8,600 లక్షల డోలరుల విలువ గల 22,625 ఆకాశవిమానముల వెంటనే నిర్మింపవలసినదని నిొక్కినొక్కి వక్కాణించెను. యూరపునకు ప్రసవమున భోవు అమెరికా వైనున 6,90,000 వైనితులుండరని నమ్మ బడుచున్నది.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు

జర్మనులతో మాత్రమే యుద్ధమొనర్చుట.

లండను, జూలై 10:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లవారు ఆస్ట్రేలియా, బల్గేరియా, తర్కివారిలో పగతురసాధించు ట లేదని కామన్సువల్లో రాబర్టు కెసిలు ప్రభువుగారు తెలి యజేసిరి.

దక్షిణ అమెరికా రిపబ్లికు వారుగూడ జర్మనులతో యుద్ధము కేయుటలేదని గూడ కెసిల్ ప్రభువుగారు నడివరి.

జర్మనీ

క్రపు కర్మాలయ విధ్వంసము.

అనుష్ఠానము, జూలై 11:— ఎస్సెస్ వైమానికదాడిని గూర్చి జర్మను పత్రికలలో ప్రచురింపబడిన ప్రకారము రెండు బాంబులు కొలూను గమిపమునందలి ఆల్ట్రునాడ్లో పడి రెండ ఇండ్లను కూల్చెను. ఆత్ర తుణుమె దుకెలు దాకన్వేషక విమాన కిద్దంబు తుపాకులు క్రేల నాగింబించెను. ఒకరు మాన్యెట, ఎస్సెస్, మాన్యెటహిన్ లందును ఇంక మరొకన్ని క్రేకేములందును గూడ బాంబులుపడెను. ఈలాగ నన్నెవక జ్యోతు లాకగమున నన్ని వంకలను పరిశోధింపవలెను. ఎంకెవత్తము కల్గినదియు కిశికిరిం పబడక జాగరూ కతతో వాగడెను. కాని క్రయాణికులని మాత్రమచటి ప్రజలలో చాల యాందోళనము గలుగుచున్నదని చెప్పు చున్నారు. క్రొత్త కర్మాలయములందు పని చేయుచున్న డచ్చికార్మికుల జీతములు వెంటనే యచ్చి కేయబడెను. వారు పనిచేయు యంత్రములన్నియునుండిపోయెనని ఒకడచ్చిపత్రిక కు తంపికచ్చెను. అంటుల కిశికిరింప బ డి యుం డెను. “ఈక్రవామ నాడు మిక్రేవండలి వారోనచ్చిన దాడిలో 40,50 యంత్రములు పనిచేసినట్లు నిశ్చయింపబడెను. కర్మాలయము లలో నాల్గవంతు క్షయము చేయబడెను. నాడుగరు చంప బడిరి. అనేక కండలకొలది జనలకు దెబ్బలుతగిలెను. వస్తు సాగ న్నవస్తులు లక్షలకొలది ప్రాంతల విలువగలిగి యున్న టుల కేయిచున్నది. గంగ్గుతుపాకులు మహాభయమును కల్గించినవి ప్రత్యేక సాక్షులు బలికిరి. ఆకాశమున కగ్గిముట్టు కొనెనేమోయను నంకటి యాటోపము కలిగెను. మట్టి యారంభింపగ నే వైనితులవచ్చి క్రయాత్సాతమును తగ్గించు నిమిత్తము కర్మాలయముల మూసివేసిరి. స్త్రీలును, శిశువు లును దేశాంతరములకు పరువిడిరి. 5 గురు పరాసు వైనిలు చంపబడిరి. 40 గురుకు గాయములు తగిలెను.

మెన్సురి ఆక్షేపణసభ:— ఆనిబివెంటువచ్చి వాడియా ఆరంబేలు గాల్గనింధావాసములను ఆక్షేపించుటకు రాయబెరి లీపురమందిరమున పోరులు సభ గావించుటకు ఏర్పాటు చేయగా మెన్సురి డిప్యూటీకమిషనరు, రిక్కుగారూరలేని నయమున జిల్లామేజిస్ట్రేటు క్రాసుగారు సభను జరుపుట కాలంకపరచిరి. కాని సభ జరుగకపోలేదు. ఒకయంటియందు జరుపబడెను.

గ్రంథస్వీకారము.

శశికళా సుదర్శనము

కీర్తి శేషులగు గుంటుపల్లి శివానందముగారిచే విరచిత మగు శశికళా సుదర్శనము అను అసంపూర్ణ గ్రంథమునందలి 2-3 అంకములను మాత్రము ప్రత్యేకముగ యుద్రించి కల్గవూడి హనుమయ్యగారు మా కార్యాలయమున కంపిరి. గ్రంథమునం పూర్ణమైనను గ్రంథకర్తయందు తమకుగల మైత్రిని గ్రంథ కర్త పొండిత్యమును ఆంధ్ర ప్రపంచమునకు వెల్లడించుటకు వీనిని యుద్రించితిమని వారు వ్రాసిరి. గ్రంథకర్త 18 వత్సరముల ప్రాయమువాడు. ఇతడు ప్రబంధకల్పవల్ల కీ పత్రికాధిపతి యగు గుంటుపల్లి గోపాల కృష్ణ య్య గారి మమారును. ఇతడును ఇతని సోదరుడును 10-12 దినము లించుమించుగ 1914 వ సం॥రము జనవరి నెలలో వృత్తి మొందిరి. ఈబాలకవి కవిత్యము చాల క్లాసునీయుచుని పలువురు పండితులు ప్రశంసించి రని వ్రాయబడినది గ్రంథమును చదివినవారి కని యథార్థమని తోపకపోదు. పాపమికవి చాల సౌందర్యవంతు డనియు వివాహితుడనియు వినుట కెంతయు చింతించు కలిగిన కుతుల నిద్దర నేక కాలమున గోల్పోయిన గోపాలకృష్ణ య్య గారికి మాసానుభూతిని తెలుపుచున్నాము. దీనివెల రు 0-4-0 లు. వలయువారు కల్గవూడి హనుమయ్యగారు. రెయిలు పేజి గుంటూరు అని వ్రాయవలెను.

గజదొంగ:— 20-వ శతాబ్దకథావళి మొదటికథ

యగు ‘గజదొంగ’ యను చిన్న పుస్తకము మా కార్యాలయము చేరినది. చట్టి నరసింహారావుగారు గ్రంథకర్త. మత సాంఘిక, రాజకీయ, నైతికవిషయముల గూర్చి రాబోవుసంతతి వారికి కొంతజ్ఞానము కలుగజేసి, మేల్కొల్పుటయేమో కథావళి యుద్దేశము. “ఈ కథయందు గ్రామ్య గ్రాంథికంబులు వియ్య మొందుచుండును.” తెలి దేశీయము. పామరజనులకు సహిత ము సుగ్రాహ్యము. జనసామాన్యవిద్యావ్యాపకమున కిట్టి గ్రంథ ము లవసరములు. న్యాయవాదుల ఆ న్యాయములు, పోలీసువారి డౌడ్లన్యములు, కోర్టులోని సాక్ష్యములు, మున్న గునవి అన్నియు యీ గ్రంథముక వెల్లడిచేయబడినవి. ఇట్టి గ్రంథములు సంవత్సమునకు 12 వెలువడును. సంవత్సర మునకు చందా రు 1-8-0 మాత్రమే. వలయువారు చట్టి నర సింహారావు గారు 20వ శతాబ్దకథావళి, కాన్వేదర్శి, గుంటూరు అని వ్రాయవలెను.

భక్తి ప్రచారణి పరిషత్తు-మచిలీపట్టణం.

బహుమతి పరిక్ష-1917

బందరులోని భక్తి ప్రచారణి పరిషత్తు కార్యదర్శులు మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఇదిగరలో ఆంధ్రపత్రికలలో బ్రచరిం చినవిధమున పరిక్ష రాబోవుకట్టు మొదటివారములో జరుప బడనేరదు. ఏలన పాఠశాలలు చేసంగి నెలవులకు మాసిన విమృశనే పరిక్ష ప్రకటన జేయుదురు బట్టి విద్యార్థులెల్లరికి వివరముగా దెలియబడుట కవకాశములేక పోయినదనియు కాలపరిమితి పెంపుజేసి మరల దరఖాస్తులు పుచ్చుకొనవలసి ననిగా చాలమంది కోరుటచే 1917 వ సం॥ సెప్టెంబరు 7 వ తేదీవరకు దరఖాస్తులు పుచ్చుకొను విషయమును పరిక్ష జరుగు విషయము 1918 వ సం॥ జాన్వరీనెల వర్తంబును కాలపరి మితిని పెంపుచేసితిమి. కాబట్టి విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు ఇతర స్త్రీలు (లోగడ ప్రకటనల నిధమున) నీ విషయమును గమనించి పరిక్షకు దరఖాస్తుల పంపి వీలున్నప్పుడెల్ల గ్రంథ ముల పరించి బహుమతి కీర్తుల బడసియు, స్వార్థపతనము వలన సత్ప్రవర్తన కీలురై ఎల్లరిచే మెప్పుల బడసి ఈశ్వర భక్తిని దేశానురాగమును సంపాదింప బ్రయత్నము జేయును రని నమ్ముచున్నారము.

ఈ పరిషత్తును గూర్చి గాని పతన గ్రంథముల గూర్చి గాని దెలిసికొన గోరినయెడల అగ్గ కా చీటి “భక్తి ప్రచారణి పరిషత్తు కార్యదర్శి గారు బందరు” అని పంపిన దెలియగలరు.

కార్యదర్శులు సోపికము పడుటచే సామ్యు వనూలు చేయుటకు వలను పడని కారణమున గత సంవత్సరములో జరి గిన పరిక్ష బహుమతుల నింతవరకు నియ్యవలనుపడినది గాదని ఎల్ల రెఱింగినదే! ఇప్పుడు సామ్యు వనూలు చేయబడుచు న్నది గాన త్వరలోనే ఈశ్వరానుగ్రహమున సభజేసి బహు మతులు, యోగ్యతా పత్రములు ఇయ్యబడునని నిన్న వింతు చున్నారము.

భారత జాతీయ కళాశాలలు

ఇండియను పేట్రీయటు పత్రికకు ఏ. శంకరయ్యగారి
 కిటుల వ్రాసెను :—

తీరుచునాపల్లి యందలి మిషనరీ కళాశాలలు విశేష
మగు లాభములను చూచుకొంటున్నామనుచున్నవి. ఇదిట ద్రావిడ
సామ్రాజ్య విద్యాలయము చేర్చునపు, మాధ్యమికములైన మద
నపట్టే, బందరు కళాశాలల సమాచారమును గమనావలసియు
న్నది. సమాచారమును పేరియజేయుచు ఆలోచనల శిక్ష
వలసినదని తత్కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులకు వ్రాసి
యుంటిని. టర్కీ సర్వీస్కేల్లు, విశ్వవిద్యాలయములకు చేర్చు
బడిన కళాశాలలు మున్నగునవి లేని కలమున నాకు గాని, సర్
భాష్యము మున్నగు సెక్కుప్ర కెట్టి లోపమును కలుగలేదు.
పరమేశ్వరునిబంధనలు క్రొవ్యమున నుండుటతప్ప వానివలన
నేరొక ప్రయోజనములేదు. సర్ భాష్యముమున్నగు రాజనీతు
లీకాలమున నీవిబంధనలవలన నుద్భవము కాలేను. కాశీజి,
చాగూరు, మిట్టమ, కేక్కియరు, వాల్మీకి కాలిదాసులు
జనించుట పూర్వము.

విద్యావేదములులయందు స్వపరిపాలన మేర్పడి,
తద్వారా రాజ్యము స్వపరిపాలనము లభ్యము కాగలదు.

భారత నాటిముఖాల విద్యావిషయమున పనికల్పించు కొనుటకు సజ్జాను వుదాహరణమున్నగు విదేశీయుల కట్టి ప్రజ్ఞావిశేషమున్నది. కీర్తీస్థాపిత చరిత్ర, దేహబలము, మతము, మున్నగునవెన్నెయో, విషయములయందు భారతీయులకును, బావిదేశీయులకును చాల వ్యత్యేస్తమున్నది. తియ్యరలు, నాయరలు, బ్రాహ్మణులు మున్నగు వివిధజాతుల వారికి మతాచార సాంప్రదాయములయందు విశేషముగ భేదమున్నను, వాండురు హైందవులే. సేత, సావిత్రి, దమయంతి మున్నగు పతివ్రతావిరోధులగు జ్వరభూమియైన హైందవజేత మీ విదేశీయులమాటల నాదరించునా?

అంగ పరిపాలనము, అంగ విద్య, అంగ యుద్ధము, అంగమునాటివలనను ఇండియా దేశమున ప్రభాపరిపాలన వాంఛ కలిగినది.

126 చిన్మ పురుగులు 100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చందు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట,
పుర్రెపై జల, అన్నియు చందుపురుగుల వలన
గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలె రేయింబవన్న,
విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినవో
మీ మీ గృహములలోని శిబకాస్త్రాల్ని
బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక తేక పనిలేయ్య మందు ఈ మందు
పురుగునరు, అతివ్యాప్తికయి చేకొండి
తే నట్టిగ సహకారిగా నుండగనిబంటు.
మందు ఆరంభమయిన ఔటునే నిక
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉపేక్షించిన అధికకాలముననే బట్టిరల
వారిలో సహధ్యాయి గావలసినమ్మును.
రావున నిట్టి పరమకరుగిపురు

“కామినియా నూనె”

సహాయమాన సంహరింపుడు. చుండును చోగొట్టును.
 జిండుకలను రాలినివ్వను. పుర్రెయిండును చోగొట్టును.
 తలకట్టుకు పరిమళ నుగంపు దివ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోస మాన పడకుడు.

కల బాడ్డి 1-5 య. 1__0__0	వి. పి. య. 0__4__0
" 2-5 య. 2__10__0	వి. పి. య. 0__7__0

ఉ చి త ము.

ఈ సుగుణముల రుజువుపరచుటకయి, అర్థశాస్త్రీని
 ప్రస్తుతించువారివల్ల మిగిలిన వాడుకానట్లకు సరిపోవునంత
 తానె గల నీ సా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

అంగ్లీయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, బామ్మవరసీదు స్ట్రీట్, హైదరాబాద్.

మద్రాసు రేజింటి:- మెహతాపురుషోత్తములీ,
29, చెనాబజారుకోడే, మద్రాసు.

**Don't
Let 'em
Dig**

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాంశాలసంగ్రహము సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలవ్రసం తేసి కాకలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము: కల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, ఆంధ్రసంవత్సర ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేక దినపత్రిక రి మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. స్తీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టివీధి మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బా

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొత్తుములోనే ధాతువస్త్రము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా నేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతువుప్రకలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతువు మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒక జాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ తోశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినటవలన మనచేతపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆతేతమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బాను నేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానిరల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీనెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

కమలామణిలేఖలు

వెల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [వి. పీ. ద్వారా 8 అ]

ప్రతి 5 ప్రతులు పి. పీ. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0.

నెల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [వి. పీ. ద్వారా 12 అ]

ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలములోనే వెలువడగలదు. ఈ లోపల పూర్వగుచ్ఛమును మజి మజి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్లు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిమంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. నమలిన కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును నెమ్మదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్తరపడుచుండుట నిస్సందేహము. అంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి స్లాభించిన యీ లేఖలవలని యానందమును ఆంధ్రలోకమందెల్లెడల వ్యాపింపజేయుట మహోపకారము గావున, ఈక్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా—ప్రతి ఒకతూరి 5 ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని పి. పీ. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానముగా

పంపుచున్నాము. నుడియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి ప్రతిము భరించి బంగారా పంపుచున్నాము.

ప్రతి పూర్వగుచ్ఛమును పి. పీ. గా పంపుచున్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్టోరియా డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

SHAKESPEARE'S.

As You Like It For Telugu Stage.

చారుమతీ పరిణయ నాటకము.

జగత్ప్రసిద్ధుడగు, కాళిదాస గమానడును నగు షేక్ స్పియరు మహాకవిచే రచియింపబడిన "ఏజ్ యులైక్ యిట్" అను నాటక రాజమున కిది ఆంధ్రీకరణము. ఇందలి అత్యద్భుత మగు కథ. ఇంపులు గులకు వర్ణనలు, మృదువధుర సభా వణలు, భావగర్భితంబులగు శృంగారచేష్టలు, కడుపుబ్బ నవ్వు పుట్టించు హాస్యము నెల్లర నానందమున ముంచివేయును.

వెల రు 0-12-0.

గోపాలకృష్ణ గోకలే చరిత్ర.

స్వాధీత్యగియై, అఖిల భారతీయుల యభివృద్ధికై పాటుపడి, అనేకములగు లాభములను మనకు గడించి యిచ్చిన తేజోవంతుని జీవిత రసామృత మిందు తాండవ మాడుచున్నది.

రు 0-4-0.

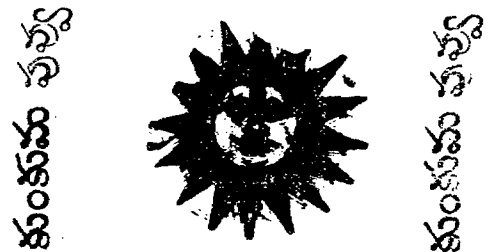
భారతీవేర్ హవ్రన్, ఏలూరు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్కటుషుల ఐశ్వర్యము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినాముగా పోష్టుచాల్సియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభనిగ్రహ కోషభాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు; మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ ను మొదలగునతి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని. (53) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

ఇది రాగివలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చుగల సమర్థులకు 100-0.0లు యినాం గుణమియ్యనియడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేసెదము. (నమ్మకమైన మందు) [రిజిస్టర్డ్]

తామ్రమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, చుచ్చులకు, పొడలకు సిద్ధామృతము. ఇది శ్రీకృష్ణాపుర చర్మవైద్యుని (జమీందారు, నిడదవోలు) వక్తరా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోనికి రాబడినది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమాత్రము నయినను చిల్లించిన సుఖవ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రామ బాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0

2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0

సకము బుడ్లున్న ఇగ్నబడును.

యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్

(778) లక్ష్మీనరసాపురం ఆనవరీపోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము,

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము.

7, తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు.